NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. WYDANIE II.

Rok X. Kraków, środa 27 kwietnia 1927 Nr. 107

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków. ul. Orzeszkowej 7.
Numer telefonu 279. — Konto czekowe P. K. O. w Krakowie 400.630.
Nakładem Spółki Wydawniczej „NOWY DZIENNIK".
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji.
Komunikaty przesłane redakcji nie będą uwzględnione.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe.

Cena numeru 20 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 5'00 kwart. Zł. 15'00
w Krakowie z odnoszen. do domu „ „ 5'20 „ „ 15'60
Na prowincji z przesyłką poczt. „ „ 5'60 „ „ 16'80
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 9'00 „ „ 27'00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0'15, wiersz milimetr. 1-szp. Zł. 0'20, nadesłane Zł. 0'60, wiersz milim. 1-szp. w tekście Zł. 0'85, wiersz milim. 1-szp. na 1-ej stronie Zł. 1'—, gratulacje Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagranicz. o 100% drożsże.

Nowa ententa na widowni

Kraków, 26 kwietnia

(Th) Epoka Ligi Narodów miała tem się odznaczać, że znikną w niej wszelkie ententy i aljansy, i te, które się określają, jako „cordial" i te, które uczciwie opuszczają tę kłamliwą etykietę, — a na miejscu tych wszystkich związków poszczególnych przyjdzie jeden związek ogólny, związek wszystkich narodów. Wypaczono, coprawda, odrazu tę piękną ideę tem, że powstała faktycznie „societe" państw, a nie narodów, ale to już wypływało z określenia dwu języków dominujących, w których nacja oznacza właściwie państwo, a „nationalite", „nationality" — przynależność państwową. Narody, które wytworzyły oba języki światowe, francuski i angielski, odbyły swoje walki o narodową koncentrację równocześnie z walkami o byt państwowy. A stało się to wtedy, kiedy „mniejszości narodowe" jeszcze stanowiły niejako bezwolny „materjał etniczny", który można było lekkim przymusem lub cywilizacyjnem przyciąganiem wcielić całkowicie w organizm panującego narodu. Kwestja narodowa nie miała wówczas żadnego zaostrzenia i była rozwiązywana niejako bezboleśnie. Państwo i naród są tedy w świadomości tych narodów pojmowane i odczuwane jako twory identyczne. Tak się to mogło stać, że nawet nauka nie odczuwała w tych krajach sprzeczności, a nawet różnicy między ideą o Lidze Narodów a faktycznem zawiązaniem Ligi Państw. W tym względzie nie miało miejsca fałszerstwo świadome, chociaż w samej istocie rzeczy ono istnieje. Może dlatego o tem pierwszem i pierwotnem wypaczeniu idei nawet się już nie mówi.

Ale zjednoczenie wszystkich państw w jednym związku, bez dopuszczenia do jakiegokolwiek złamania tego powszechnego związku na części i cząstki, — to z całą stanowczością było podstawową myślą twórcy Ligi Narodów, tragicznego nad wyraz mędrca Woodrowa Wilsona. Zasadniczą myślą było, ażeby nie robić i nie dopuścić różnicy między małemi państwami a dużemi. Każde państwo suweren ne miało jeden głos, a głosy miały się liczyć, a nie ważyć.

Rzecz jasna, że ten ideał nie dał się osiągnąć. Przyszła Anglja i wprowadziła swoje dominja jako samodzielne, suwerenne państwa, chociaż niemi w owej chwili nie były, i w całej pełni jeszcze teraz niemi nie są. To był pierwszy wyłom, bo Anglja przez to odrazu wzmocniła swoją pozycję, także — ilościowo. A były naturalnie i inne: wielkie państwa otoczały się coraz bardziej małemi, jakby stała gwiazda swojemi planetami i satelitami. Bywało, że obrady Ligi Narodów przedstawiały się, jakby djalog — oczywista: nieszczery, niedomówiony! — między Anglją a Francją, przy którym inne państwa, szczególnie mniejsze i słabsze, odgrywały rolę chóru, lub zgoła — statystów.

Mimo wszystko — pozory jednak zachowano. Samej zasadniczej myśli równości państw nikt nie próbował zaprzeczyć. A ponieważ filozofja „jakoby" — „als ob" — ma w sobie dużo prawdy, a przynajmniej dużo prawdopodobieństwa, można było się spodziewać, że z tego „jakoby równe" rozwinie się z czasem prawdziwa równość. Przecież można się było pocieszać tem, że Liga Narodów właściwie jeszcze walczy o swoją powagę, o to, ażeby należycie wniknęła w świadomość i sumienie ludzkości. Nieraz nawet zdawało się, że znajduje się ona na najlepszej drodze. Naprzykład wtedy, kiedy w dniach Lokarna, za któremi dopiero uczty w Thoiry przyniosły niemiłe rozczarowanie.

Tymczasem podnosi się ostatnio zgoła nowa a właściwie niestety bardzo stara koncepcja, o jakiejś entente najsilniejszych mocarstw. Miały się mianowicie porozumieć ze sobą Ameryka, Anglja i Francja i w jakimś jeszcze bliżej nieokreślonym sojuszu objąć do spółki panowanie nad światem. To przypomina zupełnie jakiegoś Lewjatana przemysłowego, jakiś trust wielkich przedsiębiorstw, którego jedynym celem może być zgniecenie i połknięcie małych przedsiębiorstw.

Można nareszcie pominąć zastrzeżenia moralno-filozoficzne, że taki samozwańczy protektorat nad światem, jest istotnie czemś w rodzaju „oświeconego absolutyzmu", o którym marzono w drugiej połowie 18. i pierwszej 19. w. Miało się jednak prawo wierzyć, że to jest już miniona epoka. Ale na razie nie o stronę moralną idzie, tylko o ogromne niebezpieczeństwo dla pokoju świata, jakie leży w takiej kombinacji. Nie wolno bowiem zapominać, że za tym olbrzymim trustem jeszcze pozostają wcale duże przedsiębiorstwa — Rosja i Niemcy.

Dopiero onegdaj z okazji „obchodu" pięciolecia traktatu w Rapallo przypomniał się światu ten sojusz, dotychczas istniejący. Wymiana depesz między Berlinem a Moskwą była tak głośną, ażeby właśnie to przypomnienie nie minęło bez echa. Mielibyśmy tedy bardzo silną ententę z jednej strony, a wcale nie słabe dwuprzymierze z drugiej strony. A to znaczy tylko tyle, że jesteśmy akurat tam, gdzieśmy byli w połowie roku 1914, w „roku owym", kiedy armaty same zaczęły strzelać, a do dnia dzisiejszego toczy się spór między uczonymi, kto właściwie zawinił. A właściwie każdy powinien rozumieć, że zawiniło to, iż stały naprzeciw sobie dwa „obozy", gotowe do boju.

Czyby ten trust państw miał znaczyć, że Anglja i Francja przestały wierzyć w Ligę Narodów? Nasuwa to podejrzenie choćby ten fakt, że Anglja nie dopuszczą, ażeby Jugosławja przedłożyła swój spór z Włochami Lidze Narodów. Prawdopodobnie nie dlatego, że się Anglja obawia, iż słabe barki Ligi Narodów takiego ciężaru nie wytrzymają, tylko dlatego, że się obawia, ażeby się jej pupilowi i „kljentowi" Mussoliniemu nic złego nie stało.

Tak, czy inaczej — stworzenie konkurencji przeciw Lidze Narodów złamie niewątpliwie tę jeszcze nie zrośniętą instytucję doszczętnie. A toby znaczyło, że się pozbawia ludzkość jednej wielkiej nadziei i sprawia się jej bardzo bolesne rozczarowanie. A nowa Ententa nie będzie lepszą od swoich wszystkich poprzedniczek i doprowadzi, jak tamte, świat do katastrofy.

Mocarze źle rządzą światem, a demokracje są głuchonieme.

Wynik wyborów do parlamentu austrjackiego

Socjaliści zyskują 4 mandaty.

Wiedeń, 25 4. PAT. Wyniki wyborów do rady narodowej: Partje mieszczańskie (Chrześcijańscy-socjaliści i niemiecko-narodowi) otrzymali 79 mandatów, socjaliści 67, Landbund6. Trzynaście mandatów obsadzonych będzie z głosów pozostałych. Wszyscy wybitniejsi posłowie i członkowie rządu zostali ponownie wybrani. Wedle doniesień dzienników wieczornych po rozdziale mandatów wynikających z głosów resztujących otrzymają prawdopodobnie partje mieszczańskie razem 85 mandatów, socjaliści 72, Landbund 8. Dotychczas miały w Radzie narodowej partje mieszczańskie 92 mandaty, socjaliści 68, Landbund 5. Mieszczańskie partje tracą wobec tego 7 mandatów, socjaliści zyskują 4, a Landbund 3.

Interwencja Anglji w konflikcie włosko jugosłowiańskim

Londyn, 25 4. PAT. Podsekretarz stanu w ministerstwie spraw zagranicznych Wiljam Tyrel odwiedzi powracając z Egiptu Mussoliniego. Postara się on wspólnie z ambasadorem angielskim w Rzymie wpłynąć na Mussoliniego w kierunku pojednawczym w sprawie konfliktu włosko-jugosłowiańskiego celem rychłego i pomyślnego załatwienia tego konfliktu.

Dookoła kryzysu bankowego w Japonji

Tokio. 25. 4. PAT. Zamknięcie banku Formozy wywołało strajk generalny. Moratorjum, które miało ważność także dla kolonij z wyjątkiem Formozy, spowodowało poważne przeszkody w życiu gospodarczem. Banki starają się wszelkiemi środkami złagodzić skutki moratorjum dla handlu i przemysłu.

* * *

Tokio. 25. 4. PAT. W stolicy i Osaka panuje nastrój optymistyczny. Dziś rano banki wznowiły swe czynności. Tłumy ludzi składają w bankach pieniądze. Zmiana ta spowodowana została oświadczeniem banku japońskiego, iż udzieli wszystkim bankom kredytu. Giełda jedwabiu surowego w Jokohamie zamkniętą będzie do końca tego miesiąca.

Odroczenie wyborów do kahału we Lwowie

Rząd rozszerzy w najbliższym czasie „dekret Piłsudskiego" na Małopolskę.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Lwów. 25. 4. (O) Wybory do gminy żydowskiej we Lwowie, które były rozpisane na 8 maja, zostały odroczone. Dziś mianowicie przyjechał do Lwowa z ramienia ministerstwa oświaty p. Adalberg i odbył konferencję z komisarzem gminy żydowskiej prof. Allerhandem. Następnie udał się p. Adalberg do województwa, dokąd zaproszono również prof. Allerhanda. W województwie oświadczył p. Adalberg, że ma pełnomocnictwo ministerstwa oświaty, **aby zaniechać rozpisania wyborów we Lwowie do gminy żydowskiej, albowiem rząd zamierza w najbliższym czasie rozszerzyć na Małopolskę dekret Piłsudskiego, który przewiduje 5-cio przymiotnikowe głosowanie do gminy żydowskiej.**

Wybory do samorządów na terenie Małopolski wschodniej

z wyjątkiem miasta Lwowa

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 25 4. Sin. W dniu dzisiejszym minister spraw wewn. Składkowski podpisał rozporządzenie zarządzające wybory do rad **miejskich i gminnych** na terenie województwa lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, z wyjątkiem miasta Lwowa. Wybory mają być przeprowadzone na podstawie ordynacji wyborczej z dnia 12 sierpnia 1866 r., z późniejszemi zmianami, łącznie z rozporządzeniem Polskiej Komisji Likwidacyjnej z 23 listopada 1918 r., rozszerzającem prawo wyborcze do rad gminnych przez utworzenie czwartej kurji. Rozporządzenie powyższe zostało przesłane odnośnym wojewodom do natychmiastowego wykonania.

Wykrętna odpowiedź organizatorów pogrzebu posła Perla

na protest gminy żydowskiej w Warszawie

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 25 4. Sin. Komitet organizacyjny pogrzebu posła Perla przesłał list do gminy żydowskiej, w którym zwraca uwagę z powodu protestu gminy w sprawie niedopuszczenia żydowskiego karawanu, że przedstawiciel komitetu szukał karawanu i nie mógł go znaleźć. Dalej stwierdza pismo, że wprawdzie znalezio no ten karawan w gmachu straży ogniowej, ale nie można było znaleźć woźnicy. Stąd wynikło całe nieporozumienie. Organizatorzy pogrzebu wyrażają zdziwienie z powodu tak głośnego protestu, stwierdzając jednocześnie, że nad akcją nacjonalistycznej prasy żydowskiej przechodzi komitet organizacyjny do porządku dziennego.

Należy stwierdzić, że szczegóły zawarte w liście organizatorów pogrzebu posła Perla, są niezgodne z prawdą. Faktem jest, że wóz został gwałtem zaprowadzony przez miljcję PPS

do podwórza straży pożarnej, gdzie był zamknięty do wieczora.

Aresztowania w warszawskim Związku pracowników handl

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. 25. 4. Sin. Dzisiejszej nocy policja polityczna wkroczyła do lokalu Związku pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu, przy ul. Zielnej 25, gdzie dokonała rewizji. Aresztowano czterdzieści kilka osób. Lokal opieczętowano. Aresztowania dokonano pod zarzutem przynależności do organizacji komunistycznej. Władze wystąpiły do prokuratury z wnioskiem całkowitego zlikwidowania związku pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu przy ul. Zielnej 25. Wśród aresztowanych mają się podobno znajdować urzędnicy sowieckiej misji handlowej w Warszawie.

Aresztowanie artystów Trupy wileńskiej w Czerniowcach

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Czerniowce, 25 4. ŻAT. Rumuńska policja polityczna aresztowała w tych dniach nieoczekiwanie artystów Trupy wileńskiej Jakóba Weislitza i żonę jego Jochewel Weislitz, którzy przebywali w Czerniowcach. Po krótkiem przesłuchaniu policja zarządziła wydalenie pp. Weislitzów z Rumunji.

Rewizja dokumentów „obcokrajowców" w Rumunji

Bukareszt, 25 4. ŻAT. Minister spraw wewn. zarządził przeprowadzenie w czerwcu rewizji dokumentów pobytu wszystkich cudzoziemców przebywających na terytorjum rumuńskiem. Rozporządzenie to oznacza niebezpieczeństwo dla wielu Żydów, którzy dotychczas jeszcze nie uzyskali obywatelstwa rumuńskiego i są zarejestrowani jako obcokrajowcy.

Bojkot wykładów rumuńskich profesorów w Warszawie

Warszawa, 25 4. ŻAT. Sjonistyczna organizacja studentów żydowskich „Jardenja" uchwaliła bojkotować wykłady bawiących w Warszawie profesorów rumuńskich, a to na znak protestu przeciwko ekscesom antyżydowskim w Rumunji. Profesorowie rumuńscy wykładać będą na uniwersytecie i politechnice warszawskiej.

Komitet ekonomiczny

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 25 4. (Sin.) Dziś odbyło się posiedzenie komitetu ekonomicznego, na którem przyjęto do wiadomości oświadczenie ministra przemysłu i handlu, że ministerstwo przystąpi do budowy przystani pasażerskiej w Gdyni i Jastarni. Następnie minister robót publicznych wygłosił referat o ruchu budowlanym i możliwości rozszerzenia go na całe państwo. Dla opracowania odpowiedniego projektu wyłoniono osobną komisję. Następnie utrzymano w mocy podniesienie i zróżniczkowanie cła na skórki cielęce. Komitet nie przychylił się do wniosku zmierzającego do zrównana taryf kolejowych naprzywóz mąki. Przyjęto projekt uregulowania stosunku skarbu do Zjednoczonego warszawskiego Towarzystwa dla transportu i żeglugi. Komitet uwzględnił wniosek w sprawie kontyngentów importowych dla Anglji.

Nowe rozporządzenia

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 25 4. (Sin.) Ostatni „Dziennik ustaw" przynosi rozporządzenie o wydzieleniu z administracji państwowej przedsiębiorstwa naftowego Polmin. W ostatnim numerze „Dziennika ustaw" znajduje się również rozporządzenie o zatwierdzeniu nowej umowy celnej między Polską a wolnem miastem Gdańskiem, obowiązującej do dnia 20 sierpnia 1928 r.

Rozłam w Stronnictwie Chłopskiem

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 25 4. Sin. W dzisiejszej porannej prasie czytamy wiadomość o rozłamie w Stronnictwie chłopskiem. Jak się dowiadujemy, do rozłamu doszło na tle stosunku do obecnego rządu, a głównie do marszałka Piłsudskiego. Grupa zwolenników Piłsudskiego zamierza wystąpić ze stronnictwa i utworzyć stronnictwo pod nazwą „Związek Chłopów".

Tydzień zdrowia TOZ-u

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 25 4. ŻAT. Zarząd Towarzystwa TOZ uchwalił rozpocząć 8 maja tydzień zdrowia w całym kraju. Zostaną wydane odpowiednie odezwy do ludności żydowskiej oraz będzie przeprowadzona zbiórka na fundusz dla kolonij letnich dla niezamożnej dziatwy szkolnej.

Turniej szachowy w Łodzi

STAN TURNIEJU PO CZWARTYM DNIU:
Rubinstein 4, Tartakower 3 i pół, Chwojnik 2 (2) Regedziński Hirschbein Makarczyk 1 ipół, (1), Frydman (W), Friedmann (L), Kremer 1 (1), Kólski Blass 1/2 (2), Kohn, Daniszewski 1/2 (1), Łowcki 0 (3), Kleczyński 0 (2).

Echa napadu na redaktora „Słowa Polskiego"

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów. 25. 4. (O) Przed tutejszym sądem wojskowym toczyła się dziś rozprawa przeciwko 4 oficerom, oskarżonym o dokonanie napadu na redaktora Słowa Polskiego Kordysa, w związku z artykułem, który ukazał się w Słowie Polskiem. Artykuł ten, jak wiadomo ubliżał godności marszałka Piłsudskiego w związku z uroczystościami, urządzanemi na jego cześć.

Wyrok jeszcze nie zapadł.

Zjazd profesorów wyższych uczelni w Niemczech

Wejmar, 25 4. PAT. W dniu dzisiejszym rozpoczął obrady zjazd niemieckich profesorów wyższych uczelni całej Rzeszy celem rozpatrzenia aktualnych kwestyj życia publicznego w Niemczech, w rozwiązaniu których są zainteresowane szerokie koła zarówno młodzieży akademickiej jak i profesorów wyższych uczelni.

Dookoła kwucy palestyńskiej

(Od naszego palestyńskiego korespondenta).

Tel Awiw, w kwietniu.

Podczas, gdy w golusie toczy się jeszcze zasadnicza dyskusja za i przeciw ugodzie, zawartej przez Weizmanna z grupą Marshalla, to tu, w Palestynie, przyjęto ugodę natychmiast po jej ogłoszeniu za fakt, z którego we własnym dobrze zrozumianym interesie wyciągnąć należy, jak najprędzej należyte konsekwencje. Podczas, gdy w golusie analizuje się każde słowo Weizmannowskiej deklaracji, poddając treść jej i formę skrupulatnemu badaniu, to tu, w Palestynie czyni się już przygotowania na przyjęcie komisji, mającej z ramienia Jewish Agency zbadać ekonomiczne możliwości Palestyny. Przygotowania te dadzą się przedewszystkiem zauważyć w szeregach Organizacji robotniczej. Różne bowiem przyczyny złożyły się na to, iż w sferach robotniczych spodziewają się wrogich robotniczym tendencyj ze strony wspomnianej komisji. Nie wchodząc tym razem w bliższą ocenę tych przyczyn, należy stwierdzić, iż przywódcy robotników liczą się konkretnie z ofensywą, której ostrze wymierzone będzie przeciw kwucom, czyli przeciw głównej podstawie propagowanego przez Organizację robotniczą przyszłego ustroju społecznego w Palestynie. Przedstawiciele lewicowych stronnictw sjonistycznych obawiają się, iż członkowie komisji, jako niesjoniści, pójdą po linji ścisłego, buchalteryjnego rachunku. Nie zechcą się liczyć z żadnymi, nie dającymi się zaksięgować momentami ogólno-narodowej lub politycznej natury. To, co dla nas, co dla odbudowy Palestyny, dla przewarstwowienia żydowskich imigrantów, dla przeprowadzenia w życiu zasady żydowskiej pracy — jest konieczne i — choćby za cenę przejściowego deficytu w budżecie osiedli — pożądanem, to może się stać dla ekspertów tej komisji kamieniem obrazy, a może i punktem wyjścia przy wykreśleniu planów na przyszłość.

Kto zna sposób myślenia wielu amerykańskic, a po części i europejskich sjonistów, ten przyzna, że obawy te nie są bezpodstawne. Po za tem w Gdud Haawodah, w tej — rzecby mo żna — wyższej formie organizacyjnej kwucy, ujawniły się ostatnio wewnętrzne konflikty na tle politycznem. Silna pod względem liczbowym mniejszość członków Gdud Haawodah popadła w swem dążeniu do realizacji komunistycznej ideologji w zatarg z większością, dla której sjonizm, czyli stworzenie narodowej siedziby i kultury ważniejszem jest, niżeli przeszczepienie form komunistycznych na grunt palestyński. Wprawdzia Rada Naczelna Organizacji rob. zadecydowała, iż opozycja musi się podporządkować większości, albo też opuścić główne placówki Gdudu, tj. Tel Josef i osiedle w Jerozolimie. Uchwała ta nie rozwiązała jednak zasadniczo i bez reszty ideowego zatargu, osłabiającego niby wewnętrzny wrzód odporność gospodarcze go organizmu Gdudu, tego największego pod względem liczbowym zrzeszenia o kwucowym charakterze.

Tem się też tłomaczy, iż ostatnimi czasy pojedyńcze stronnictwa robotnicze organizują zjazdy i konferencje, na których główny przedmiot obrad stanowi kwuca. Wady i zalety kwucy rozpatruje się tym razem nie po akademicku, lecz na tle trzynastoletniego blisko doświadczenia. A okres trzynastoletniej pracy w osiedlu przy czystym ustroju kwucowym umożliwia odparcie głównego zarzutu, streszczającego się w zdaniu: tam,gdzie kwuca, tam musi być i deficyt.. Jeżeli bowiem weźmiemy pod uwagę bilans Daganji, jednego z najstarszych osiedli o ustroju kolektywnym, to musimy przyznać, że bilans ten jest pozytywny. W roku 1926 nie tylko uzyskano przeciętny dzienny zarobek 33 p. na każdego członka kwucy, ale zasadzono dalsze 18 dunamów winnic, 7 dunamów bananów, 11 dunamów pardesu i spłacono 600 Ł. tytułem amortyzacji pożyczki. Prócz tego należy Daganję uważać za stację doświadczalną dla późniejszych osiedli w Emeku i Judei. Tu młodzież żydowska nienawykła do pracy na roli, do palestyńskich warunków klimatycznych, szukała dróg do gospodarstwa mieszanego, dróg, których stare kolonje nastawione na jednostronną gospodarkę plantatorów winnic i pardesów szukać nie potrzebowały. A każda próba, jakkolwiek jest kosztowną, to jednak jest również konieczną, któżby bowiem bez doświadczenia poczynionego w Daganji przypuszczał, iż można uzyskać 70 Ł z dunama ziemi, jeżeli zamiast jarzyn sadzi się banany...

(Dokończenie nastąpi).

B. Zimmermann.

Co dały wybory do rad gminnych żydostwu palestyńskiemu?

Znaczne sukcesy moralne i polityczne.

Wybory do rad miejskich w Palestynie stanowią jeszcze ciągle główny punkt zainteresowania i troski jiszuwu palestyńskiego. Dotąd nie są jeszcze znane wyniki wyborów w kilku większych miastach. Mimo to już dziś można stwierdzić,że nagół przyniosły one nie wątpliwe i bardzo wydatne zwycięstwo Żydom palestyńskim. Jakkolwiek zwycięstwo to nie ujawniło się w cyfrach, to jednak jego znaczenie polityczne jest bardzo wielkie. W pierwszym rzędzie chodzi o jednolity front żydowski. W ślad za Jerozolimą utworzono wspólny blok żydowski niemal we wszystkich miastach palestyńskich. Niemałe zasługi w tej sprawie położył Waad Leumi. Dzięki interwencji Waad Leumi doszło do konsolidacji stronnictw żydowskich w Hajfie, a ostatnio także w Tyberjadzie, gdzie Żydzi wystawili wspólną listę. Przytem cały jszuw palestyński wykazuje karność i dyscyplinę tak bardzo potrzebną w warunkach palestyńskich. Udział wyborców żydowskich we wyborach np. w Jerozolimie był bardzo znaczny, bo wynosił 88 procent, mimo iż lista kandydatów żydowskich już przed wyborami przeszła. Z pośród Mahometan wzięło udział we wyborach tylko 85 procent, z chrześcijan 77 procent, mimo bardzo silnej agitacji wyborczej. Jak wiadomo, Żydzi głosowali na listę arabskiego stronnictwa umiarkowanego. Zaledwie 33 głosów żydowskich padło na stronnictwo przeciwne, nacjonalistów arabskich. Są to głosy bądź osobistych przyjaciół Kemala Paszy, bądź też skrajnych jednostek głosujących za Egzekutywą arabską.

A w końcu najważniejszy wynik wyborów, obok konsolidacji i wypróbowania poczucia karności jiszuwu palestyńskiego, to w pierwszym rzędzie ich znaczenie polityczne. „Doar Hajom“ pisze o tej kwestji: „Możemy z prawdziwem zadośćuczynieniem spoglądać na wynik wyborów. Przy ostatnich wyborach zwyciężyliśmy i to zwyciężyliśmy nietylko drugich, lecz, co jest ważniejszem, także samych siebie. Trudno już dziś należycie oceniać to, co zdołano osiągnąć, że w rozliczne grupy podzielona ludność żydowska w Jerozolimie poszła do urny wyborczej jako jednolita całość. Wedle wyników wyborów wynosi liczba zwolenników krańcowej, antysjonistycznej Egzekutywy arabskiej około 1000. Któżby mógł przypuścić, że wśród 1218 żydowskich wyborców, oddających przy tajnych wyborach swe głosy, nie znajdzie się więcej jak 33 głosujących przeciwko woli przywódców i że przeważająca większość pójdzie jednomyślnie za przywódcami, bez przymusu i stosowania ostrzeżeń religijnych wyłącznie na zasadzie narodowego poczucia“.

To są wyniki natury wewnętrznej, ale na zewnątrz dają wybory doskonałą nauczkę. Egzekutywa arabska na wzór wszystkich krańcowych nacjonalistów zwykła deklarować się jako jedyna przedstawicielka narodu arabskiego. Wszyscy poza egzekutywą arabską byli „zdrajcami“. Obecnie „zdrajcy“ otrzymują atoli od samych wyborców arabskich więcej głosów, niż kandydat egzekutywy arabskiej Kazim Dzemal Pasza. I to po bardzo silnej agitacji wyborczej przeciw umiarkowanemu stronnictwu. Niewątpliwie cios zadany egzekutywie arabskiej znajdzie wyraz także na szerszej arenie politycznej.

Obok szeregu zwycięstw przyniosły wybory żydostwu palestyńskiemu jeszcze jedną korzyść, a mianowicie wzmożenie się ruchu w kierunku starania się o obywatelstwo palestyńskie. Dotychczasowe wyniki wskazują, jak błędne były hasła niektórych stronnictw, żądające zbojkotowania wyborów palestyńskich. Hasła bojkotu napewno nie usłuchały by wszystkie stronnictwa żydowskie, nastąpiłoby rozbicie głosów żydowskich i co zatem idzie, osłabienie jiszuwu.

KSIĘGA ZBIOROWA KU CZCI MENDELE MOJCHER SFORIM. Towarzystwo kultury żydowskiej w Moskwie w związku z rocznicą śmierci Mendele Mojcher Sforim wydaje księgę zbiorową o objętości 15 arkuszy druku. Do księgi tej wejdą materjały dotyczące życia i twórczości Mendele oraz również materjały o ludności żyd. w okręgu odeskim.

BABEL.

Rabbi

Dokończenie.

Lecz tylko jeden z nich wyciągnął po ulotkę brudną, trupią rękę. Poznałem w nim Ilję, syna żytomierskiego rabbi. Natychmiast go poznałem, Wasylu. I widok księcia, który zgubił portki, przełamanego jakgdyby przez pół plecakiem sołdackim, był do tego stopnia dręczący, że przekraczając przepis wciągnęliśmy go do naszego wagonu. Ogołocone kolana, niezgrabne jak u staruchy, obijały się o zardzewiałe żelazo stopni; dwie grube maszynistki w matroskach wlokły po podłodze długie, zawstydzone ciało umierającego. Położyliśmy go w kącie redakcji, na ziemi. Polacy w czerwonych spodniach poprawili na nim ubranie. Panny, rozstawiwszy krzywe nogi bezpretensjonalnych samic, obojętnie obserwowały jego organy płciowe, tę suchotniczą, delikatną, kędzierzawą męskość zasuszonego semity. A ja, który widziałem go w jedną z tułaczych nocy moich, ja zacząłem układać w kuferku rozsypane rzeczy krasnoarmiejca Bracławskiego.

Wszystko tam było zwalone na kupę — mandaty agitatora i notatki żydowskiego poety. Portrety Lenina i Majmonidesa leżały obok siebie. Węzłowate żelazo czaszki Lenina i matowy jedwab portretów Majmonidesa. Pukiel włosów kobiecych założony był w książce uchwał szóstego zjazdu partji, a marginesy ulotek komunistycznych gęsto zapisane były pokrzywionemi literami wierszy hebrajskich. Jak smętne i skąpe krople deszczowe spadały one na mnie — te stronice pieśni nad pieśniami i naboje rewolwerowe. Żałobny deszcz zachodzącego słońca zmył kurz z włosów moich. Do młodzieńca, który umierał w kącie na dziurawym sienniku, odezwałem się:

— Cztery miesiące temu, w piątek wieczór, handlarz starzyzny Gedali przyprowadził mnie do ojca waszego, rabbi Motale, ale wtedy, Bracławski, nie byliście jeszcze w partji...

— Ja byłem wtedy w partji — odpowiedział chłopiec rozdzierając paznokciami pierś i rzucając się w gorączce — ale nie mogłem porzucić matki mojej...

— Ateraz, Ilja?

— Matka wobec rewolucji — to epizod, — wyszeptał z trudem milknąc stopniowo. — Przyszła kolej na moją literę, na B i organizacja wysłała mnie na front...

— I trafiliście do Kowla, Ilja?

— Trafiłem do Kowla — krzyknął z rozpaczą — Chamstwo otworzyło front. Przyjąłem pułk zbiorowy, ale już zapóźno. Zabrakło mi artylerji...

* * *

Umarł, nie dojechawszy do Równego. Umarł ten ostatni książę wśród poezji, pasożytów i onuczy. Pochowaliśmy go na zarzuconej stacji. A ja, zaledwie mieszczące w zastarzałem ciele swem burzę wyobraźni mojej, przyjąłem ostatnie westchnienie brata mojego.

Brak konsolidacji wśród stronnictw żydowskich w Warszawie

Mimo, że termin wyborów do Rady miejskiej w Warszawie zbliża się, narady stronnictw żydowskich w sprawie utworzenia wspólnego bloku wyborczego nie dały dotąd pozytywnych rezultatów. Zgodnie z „tradycją" warszawską odbywają się konferencje ca łemi dniami i nocami, narazie atoli bez wyników. Głównym przedmiotem sporu jest oczywiście rozdział mandantów. przyczem związek kupców i Aguda domagają się jaknajwiększego przydziału miejsc radzieckich. Związek kupiecki powołuje się na ko nieczność otrzymania wielkiej reprezentacji, któraby zdołała bronić interesów kupiectwa, a Aguda powołuje się na swoje zwycięstwo przy wyborach do kahału i żąda odpowiedniego zastępstwa w Radzie. Mając widocznie pewien odrębny plan, a może specjalny blok ze związkiem kupców, o czem mówił nie dawno sen. Kerner, wysuwa Aguda coraz to nowe, czasem ośmieszające to stronnictwo, żądania. I tak nie chce Aguda zgodzić się z przyczyn religijnych na przystąpienie związku kobiet żydowskich do blo ku ogólno-żydowskiego. Jak atoli słychać, narazie wogóle o tej sprawie nie było mowy.

Z drugiej strony stronnictwa demokratyczne przeprowadzają nadal wspólne narady. Odnosi się to głó wnie do opozycji Pryluckiego i Hitachdutu. Podobno między temi dwoma stronnictwami doszło do porozumienia, przyczem ujawniła się możność stworze nia bloku demokratycznego. Wszystko to razem jest atoli jeszcze ciągle niezdecydowane, a co zatem idzie widoki Żydów we wyborach do Rady miejskiej są narazie stosunkowo nieznaczne.

Dotąd niewiadomo również nic o stanowisku robot niczych stronnictw żydowskich. Prawica Poalej-Sjon wystąpi niewątpliwie zupełnie samodzielnie. Wpra wdzie grupa ta zwróciła się do lewicy Poalej-Sjon z propozycją utworzenia bloku wyborczego, lecz lewica projekt ten odrzuciła. Lewica Poalej-Sjon nie chce się również łączyć z komunistami i z niezależnymi socjalistami, mimo że zapewniono jej pięć man datów. Lewica Poalej-Sjon przystępuje do wyborów samodzielnie. Jeśli chodzi o Bund, to wystawia on również własną listę.

* * *

Stronnictwa polskie prowadzą ożywioną kampanję Endecy stworzyli specjalny „Komitet obrony polsko ści stolicy" (KOPS), sądząc, że byłoby niekorzystnem występować pod dawną firmą endecji. KOPS obejmuje endeków i chadeków. W wyniku długich ro kowań doszło już do całkowitego porozumienia, tak co do podziału mandatów, jakoteż haseł wyborczych, programu itd. Pozostał tylko jeden problem do rozwiązania, a mianowicie, kogo blok powinien wysunąć na stanowisko prezydenta miastą. Endecy wysuwają dra Ilskiego, chadecy opowiadają się za drem Zawadzkim. Aby atoli umożliwić zawarcie bloku, sprawa ta pozostała na razie otwartą. Endecy czynią starania w kierunku przyciągnięcia szeregu towarzystw kobiet katolickich, niezawodnych propa gatorek haseł antysemickich.

Co oznacza „obrona polskości", w ustach endeków, to my Żydzi wiemy. Czy endecy zdobedą prezydjum jest wątpliwem, że atoli rozbicie stronnictw żydowskich przyniesie im tylko korzyści, jest rzeczą pewną.

* * *

Agitacja wyborcza w Warszawie nie jest pozbawio na momentów humorystycznych, świadczących o braku orjentacji ludności stolicy. Obok list politycznych stają do wyborów lista sportowców i właściciel kinoteatrów...

Ze stowarzyszenia „Gmilat Chasadim" w Podgórzu

Od wielu lat istnieje w Krakowie w dzielnicy Podgórze bardzo zasłużone i pożyteczne stowarzyszenie „Menachem Awelim i Gmilat Chasadim". Stowarzyszenie to zajmuje się głównie udzielaniem zapomóg we formie pożyczek zwrotnych biedniejszym mieszkańcom żydowskim Podgórza. Majątek stowarzyszenia opiera się niemal wyłącznie na wkładkach i datkach członków. Onegdaj odbyło się walne zebranie tego towarzystwa w sali gminy żydowskiej w Podgórzu. Ze sprawozdania złożonego przez prezesa towarzystwa dra Westfrieda wynika, że mimo wielu trudności i przeszkód, działalność towarzystwa Gmilat Chasadim jest bardzo rozległa i pożyteczna. W ciągu roku sprawozdawczego rozdzielono we formie pożyczek 39.470 zł. Pożyczki te rozdzielono 284 osobom, z tego około 123 pożyczek przypada na drobnych kupców, reszta na rzemieślników. Towarzystwo z roku na rok rozszerza swą działalność. Miarą jego rozwoju jest fakt, że w stosunku do lat ubiegłych powiększyła się liczba udzielonych pożyczek czterokrotnie. W obecnych czasach kryzysu gospodarczego działalność tego stowarzyszenia godna jest jaknajżywszego poparcia.

Ustępującemu wydziałowi wyraziło walne zebranie — znaczna liczba zebranych świadczy o popularności stowarzyszenia — absolutorjum i wyraziło serdeczne podziękowanie za pracę. Nowemu wydziałowi, w skład którego wchodzą pp. dr Westfried. Sperling, Abrahamer, Lewkowicz, Schenker, Rumpler, Landau, Wachsstock, Birnbaum, Wolf, Klapholz, Pemper, Hönig, Freifeld i Weintraub, życzymy „Jiszar Kochachem!"

Z teatru, literatury i sztuki

— JUBILEUSZ WACŁAWA SZYMBORSKIEGO. We środę 4 maja br. odbędzie się w teatrze im. Słowackiego przedstawienie z okazji 40-letniej pracy scenicznej znanego artysty dram. Wacława Szymborskiego. Odegrane „Wolne Miasto", obraz historyczno-ludowy w 7-miu odsłonach K. Krumłowskiego.

— XENIA BELMAS, wszechświatowej sławy śpiewaczka, primadonna oper zagranicznych, nierównana Aida, wystąpi w przejeździe w Krakowie, w niedzielę 1 maja br. w Starym Teatrze. Bilety są już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

— WIKTOR ŁABUŃSKI, znakomity pianista da się słyszeć w sali Starego Teatru we środę dnia 27 bm. z programem poświęconym całkowicie Beethovenowi, z powodu przypadającej rocznicy zgonu Wielkiego Mistrza. Bilety u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

— ZWIĄZEK ARTYSTÓW PLASTYKÓW PL. SW. DUCHA 1. Wystawa „Starych Mistrzów" została bogato uzupełnioną przez nadesłanie kilkunastu obrazów, których znaczną część stanowią kopje Velasqueza, Holbeina, Rembrandta, Rubensa i wielu innych pendzla art. m. p. Jadwigi Gałęzowskiej. Ponadto kopja portretu króla „Stefana Batorego" przeznaczona do komnat królewskich na Wawelu, pendzla tejże artystki.

—o—

REPERTUARY TEATRÓW KRAKOWSKICH

TEATR MIEJSKI IM J SŁOWACKIEGO
(pocz o godz. 7'30 wiecz.)

Wtorek: „Cyrano de Bergerac".
Środa: „Cyrano de Bergerac".

TEATR POPULARNY NOWOŚCI
(pocz. o godz. 8 wiecz.)

Wtorek: „Orlow".
Środa: „Nitouche" (premjera).

REPERTUAR KINOTEATRÓW

BAGATELA: „Syn Szeika" (Rudolf Valentino).
UCIECHA: „W życiu każdej kobiety", „Mąż i kochanek".
WARSZAWA: „Pikowy as".
REDUTA: „Wśród bestyj i ludzi".
SZTUKA: „Słowik hiszpański".

Z sali sądowej

PROCES O ZDRADĘ GŁÓWNĄ.

Wczoraj w sądzie okręgowym karnym w Krakowie rozpoczęła się kwietniowa kadencja sądu przysięgłych rozprawą przeciwko Leonowi Holzerowi, (lat 25) pieczątkarzowi, oskarżonemu o zbrodnię zdrady głównej. Według aktu oskarżenia w komórce Holzera znaleziono w połowie stycznia br. pakiet z nielegalnymi drukami, broszurami i odezwami.

Na wczorajszej rozprawie Holzer wyparł się, by należał do organizacji komunistycznej, oraz by osta tnio zajmował się działalnością komunistyczną. Do związku młodzieży komunistycznej wstąpił poraz pierwszy w 1921 r. a w 1923 r. wystąpił z niego, poczem poraz wtóry wstąpił do niego w lecie 1925, lecz z końcem wymienionego roku z tego związku wystąpił.

Po przesłuchaniu oskarżonego trybunał przesłuchał świadków, a to wywiadowców policji i sąsiadów Holzera, poczem rozprawę odroczono do dnia dzisiejszego, w którym to dniu zapadnie wyrok.

Przewodniczy rozprawie s. s. o. Dr. Kaczmarski, wotują sędziowie Dr. Wątor i Sośnicki, oskarża prokurator Dr. Hubl, broni adw. Dr. Woźniakowski.

Odpowiedzi redakcji.

P. J. BLAUGRUND, ŻMIGRÓD: Nie.
EMIGRANT: Niemożliwe.
CZYTELNIK: Informacji udziela Dr Henryk Winawer, Warszawa, Koszykowa 70.
SZ. T., TYCZYN: 1. Konsulat hiszpański, Warszawa, Piękna 66a; konsulat St. Zjedn. Ameryki Półn. Warszawa, Jasna 11. — Na pytania 2—4 odpowiemy osobno. — 5. Należy napisać pod szyfrą. Tajemnicy szyfry administracja nie wyjawia.

Rozmaitości ze świata

Historja Hegesipusa Simona

(-i) Było to w roku 1913, kiedy francuscy senatorzy i deputowani otrzymali od niejakiego Pawła Birauta wezwanie do przystąpienia do honorowego komitetu celem odsłonięcia pomnika Hegesipusa Simona. Każdy, kto oświadczy gotowość wygłoszenia przy tej sposobności mowy, otrzyma potrzebne materjały. 25 parlamentarzystów, a m. in nawet były minister oświaty, wiceprezydent ówczesnego senatu Maurycy Faure, oświadczyło gotowość wygłoszenia takiej mowy i prosił o dostarczenie materjału. Jeden z posłów nawet odpisał rzekomemu komitetowi, że głęboko żałuje, że choroba mu nie pozwala uczcić pamięci wielkiego demokraty swoją mową.

Niestety Hegesipus Simon nigdy nie żył, a cały pomysł był tylko kawałem dowcipnisia. Trzeba przyznać, że kawał ten doskonale się udał, albowiem ludzka głupota jest nieśmiertelna. Listy tych senatorów niedawno zostały powtórnie wydane.

Walka o krótką sukienkę w Ameryce

W Ameryce rozgorzała walka o krótką suknię kobiety. Miss Sara Wilkinson ze stanu Colorado zorganizowała Ligę czystej myśli, której zadaniem jest właśnie walka z krótką sukienką. Hasło tej ligi jest, że krótka suknia wywołała spotęgowanie zbrodniczości, albowiem mężczyźni dają się łatwo zwabić powabami nóżki kobiecej ujrz zasłoniętej sukienką i zapominają o wszystkich swoich obowiązkach. Do walki z panią Sarą Wilkinson wystąpiła miss Barbara Wilson, która też zorganizowała ligę i wydała manifest, który nazywa znowu długą suknię przyczyną upadku kultury i cywilizacji. Manifest kończy się słowami, że obecna suknia kobiety jest jeszcze za długą i należy ją znacznie skrócić. Usiłowanie doprowadzenia do kompromisu w tej sprawie spełzły na niczem, a w całej Ameryce wre walka...

PRZEGLĄD GOSPODARCZY.

Zabezpieczenie kaucyj pracowniczych

Na posiedzeniu Rady Ministrów w dn. 22-im kwietnia br. zatwierdzony został na wniosek ministra pracy i opieki społecznej projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o kaucjach składanych w związku z umową o pracę. Projekt powyższego rozporządzenia w najważniejszych punktach postanawia: pracodawca może przy zawieraniu umowy o pracę żądać od pracownika złożenia kaucji jedynie na zabezpieczenie rzeczywistych szkód i strat, mogących wyniknąć z winy pracownika przy wykonywaniu pracy, lub z powodu tej pracy; kaucja powinna być składana na imię pracownika w Banku Polskim, instytucji kredytowej państwowej, lub samorządowej; kaucja może być podjęta tylko za zgodą pracodawcy, względnie na podstawie orzeczenia sądowego. Postanowienia umów, na mocy których pracownik celem uzyskania posady, lub utrzymania nadal stosunku pracy pożycza lub daje na przechowanie lub do użytkowania jakiekolwiek wartości pracodawcy lub osoby działającej z nim w porozumieniu są nieważne.

Rozporządzenie to ma bardzo doniosłe znaczenie dla całego szeregu fachów, jak kasjerzy, inkasenci, kelnerzy, szwajcarzy, dozorcy itp. Położy też kres licznym nadużyciom z kaucjami.

—— oSo ——

POSIEDZENIE RADY FINANSOWEJ. Odroczone swego czasu drugie z kolei posiedzenie Rady Finansowej odbędzie się w dniu 30-ym bm.

UTWORZENIE RADY EKSPORTOWEJ. Obecnie jest w opracowaniu projekt Rady Eksportowej. Rada ta ma się składać z 18-tu członków, przyczem 12-tu ma być wyznaczonych przez centralne organizacje handlu i przemysłu, a 6-ciu ma być mianowanych przez ministra. Wyłania się koncepcja, ażeby z ramienia tej Rady wytworzyć Wydział Wykonawczy, któryby się miał schodzić co tydzień i któryby kierował działalnością instytutu eksportowego. Sprawa ta jednakowoż, jak i sprawa nominacji do Rady, jeszcze nie jest załatwioną.

SIEĆ KOLEJOWĄ W POLSCE. Na 100 klm. kwadr. powierzchni przypada w Polsce 5 klm. sieci kolejowej, gdy w Czechosłowacji — 10, w Niemczech 12,2, w Anglji — 16, a w Belgji 36,5. Jeżeli obliczenia te przeniesiemy na ilość mieszkańców to wypadnie, że u nas na 10,000 ludności przypada 0,7 klm sieci, gdy w Danji 14,7, Belgji 14,5, Czechosłowacji 10,3, Austrji 10,2 i w Niemczech 9,6. Ogółem sieć kolejowa w Polsce wynosi zaledwie 19,271 klm.

OBNIŻENIE PŁAC GÓRNIKOM. Rada Zjazdów Przemysłowych Górniczych w Dąbrowie Górniczej wymówiła od dn 1-go maja br. umowę ze związkami zawodowymi, obowiązującą na terenie Zagłębia Dąbrowskiego, proponując jednocześnie przejście do norm płacy, obowiązującej w listopadzie r. ub. Norma ta jest niższa od obecnej o blisko 8 proc. Należy dodać, że teraz średnie uposażenie pracowników kopalnianych wynosi około 7,5 zł. dziennie. Powyższa decyzja Rady Zjazdów została spowodowana stagnacją, panującą w przemyśle węglowym.

ZNIŻKI TARYFOWE ZOSTANĄ POKRYTE Z NADWYŻKI DOCHODÓW KOLEI. Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Komunikacji uznało za możliwe wyznaczyć z przewyżki dochodów z eksploatacji kolei państwowych za 1926 r. kwotę 5.000.000 zł obiegowych na pokrycie zniżek taryfowych niezbędnych dla poparcia naszego eksportu. Postanowienie to ujęte zostało w formę rozporządzenia, które ma moc obowiązującą do dnia 10 października br.

NIE WOLNO SPŁAWIAĆ TRATEW WIĄZANYCH DRUTEM. Ministerstwo Robót publicznych uchyliło rozporządzenie swe, które zezwalało czasowo pod pewnemi warunkami spławiać tratwy, wiązane drutem. Wobec tego odpowiednie władze wydały zarządzenie, zakazujące bezwzględnie wiązać drutem tratwy, spławiane drogą wodną Wisła—Odra i na Warcie, przeznaczone do Niemiec. Właściciele tratew wiązanych drutem pociągani będą do odpowiedzialności w drodze administracyjnej.

EKSPORT RUR DO JAPONJI. Spółka Akcyjna „Ferum“ w Katowicach otrzymała zamówienie z Japonji na dostawę około 6,000 ton rur kuto- żelaznych na wysokie ciśnienie o wartości 800.000 dol. Zamówienie rury przeznaczone są dla zakładu hydro- elektrycznego w Korei, który budowany jest kosztem około 180 milj złotych (po przeliczeniu z yen). Wytworzona przez wspomniany zakład hydro- elektryczny energja, wysyłana będzie przewodami ca. 14 mil angielskich do fabryki położonej nad morzem, która wytwarzać ma sztuczne nawozy dla potrzeb własnych Japonji. Zaznaczyć należy, że polskie huty żelazne pomimo silnej konkurencji innych państw, zdobywają sobie dzięki dobroci i taniości swych wyrobów coraz nowe rynki zbytu.

CEL PRZYBYCIA DO WARSZAWY WYCIECZ CHIŃSKIEJ. Onegdaj przybyła do Warszawy gr Chińczyków — absolwentów Wyższej Szkoły H dlowej w Paryżu -- z drem Laoming-Tse, na cz Grupa ta, złożona z 30 osób, zamierza się zająć z ganizowaniem handlu między Polską a Chinami. wiadomo jednak, w Polsce niema żadnego przeds wicielstwa oficjalnego Chin, gdyż państwo to, podpisawszy traktatu wersalskiego, nie uznało de re Polski. Wobec tego wymieniona grupa, bawiąca Warszawie, zwróciła się do ambasady chińskiej Moskwie z prośbą o delegowanie do Warszawy k misarza rządu chińskiego, pod którego auspicja możnaby przystąpić do wstępnych prac nad orga zacją stałych stosunków handlowych między Pol i Chinami.

Na horyzoncie politycznym

Odezwa Międzynarodowego „Biura Pokoju“ w sprawie rozbrojenia

„Międzynarodowe Biuro Pokoju“ wystosowało apel do komisji rozbrojeniowej, w którym daje wyraz rozczarowaniu opinji publicznej z powodu przebiegu konferencji rozbrojeniowej. W apelu czytamy, że zadanie jest w istocie rzeczy bardzo łatwe, albowiem chodzi o to, by zakazać handel bronią i prywatnej fabrykacji broni, a armje zredukować do stanu kontyngentu policyjnego, potrzebnego do utrzymania porządku. Niestety zadanie powyższe przytłoczyła takiem mnóstwem szczegółów, że o realnych skutkach konferencji nawet mowy być nie może. Historja wypowie kiedyś ostry wyrok na tych, którzy nie zrozumieli, że w danym momencie należy energicznie i szybko działać, jeśli się nie chce ściągnąć na siebie zarzutu współwiny najgorszych awantur.

Tarcia narodowościowe na Ukrainie

Donoszą z Charkowa, że skończył swoje obrady 10-ty Wszechukraiński zjazd Rad, przy udziale 862 delegatów. Głównym tematem nad zjazdu była walka z biurokratyzmem aparatu państwowego i drożyzna. Oprócz tego wyłoniły się kwestje narodowościowe, gdyż mniejszość rosyjska na Ukrainie, popierana Moskwę, sprzeciwia się ostatecznej ukrainizacji miast, która odbywa się w szybkiem tempie; ukraińska zaś większość dała do zrozumienia, że na żadne kompromisy w tej sprawie nie zgodzi się. Prezydjum zjazdu wielokrotnie było interpelowane przez delegatów, czy możliwa jest zbrojna interwencja przeciw Sowietom.

Propaganda niemiecka w Persji

Niemcy czynią zabiegi, mają na celu wywieranie wpływów na intelektualne życie krajów Środkowego Wschodu. Charakterystyczną dla tej propagandy jest podróż znanego pisarza niemieckiego, Kellermanna, po Srodkowym i Dalekim Wschodzie. Kellermann był w Teheranie około 2 tygodni, zapowiadając swój przyjazd ponownie na czas dłuższy.

W czasie tym przeprowadził szereg rozmów dotyczących zbliżenia persko-niemieckiego z przedstawicielami prasy, literatury i sztuki. Praktycznie proponował podróż dziennikarzy perskich do Niemiec, wyjednywanie stypendjów dla dziennikarzy i literatów perskich na wyjazd do Berlina, wyświetlanie szeregu filmów z udziałem pisarzy perskich, systematyczne tłómaczenie utworów na język perski (dotąd tłómaczone bywały przeważnie dzieła francuskie) itd.

Propozycje i projekty Kellermanna zrobiły pewne wrażenie, gdyż były poparte różnemi obietnicami finansowemi. O tem, że pisarz musiał być uprawniony do podobnych rozmów świadczy fakt, że był on w ścisłym kontakcie z poselstwem niemieckiem.

„Minczu, Minczuen i Minczen“

Specjalny sprawozdawca „Petit Parisien“ uzyskał dzięki pośrednictwu panny Sun Czeng, prezydentki najwyższego trybunału n wego rządu chińskiego, oświadczenie Czang Kaj Szeka o obecnej sytuacji w Chinach i jego planach na przyszłość. „Nowy rząd w Nankinie utworzony został — oświadczył Czang Kaj Szek — by przeprowadzić trzy zasady Sun Yat Sena, a mianowicie: Minczu, Minczuen i Minczen, tzn. lud zabezpiezony w swej rasie, w swych prawach obywatelskich i w swem życiu socjalnem. Pierwsza zasada bez uzyskania zupełnej suwerenności Chin nie może być w praktyce urzeczywistniona. Oczyszczenie Kuomintangu z bolszewików rozprasza wszelkie wątpliwości. Nacjonalistyczne Chiny mogą się więc spodziewać, że mocarstwa przyjdą im z pomocą. Chcemy w duchu sprawiedliwości i uczciwości porozumieć się w sposób pokojowy z mocarstwami.

Nie obawiamy się naszych wrogów w Hankau. Armję ich prędko zlikwidujemy. Nie odrzucamy pomocy marszłka Czang Tso Lina, o ile stanie na gruncie naszej platformy i zagwarantuje nam uczciwość w ich przeprowadzeniu“.

Na sytuację w Chinach może mieć bezsprzecznie bardzo wielki wpływ zmiana rządu w Japonji. Baron Tanaka, nowy premjer japoński, sprecyzował wytyczne linje swej polityki, oświadczając, że sympatyzuje z narodowym ruchem chińskim, ale nie może spokojnie przypatrywać się szerzeniu komunizmu w Chinach.

Przesilenie rządowe w Egipcie

Dotychczasowy premjer rządu egipskiego Zaglul Pasza podał się do dymisji, a jego zastępcą został Sarwat Pasza. Powodem przesilenia rządowego miały być nieporozumienia między Egiptem a Anglją na tle personalu brytyjskiego w armji i służbie bezpieczeństwa. Są to jednakowoż tylko formalne powody dymisji dotychczasowego gabinetu, głębsze zaś przyczyny tkwią w polepszeniu się stosunków między koroną a opozycyjną partją Zaglula paszy. Bezpośrednim powodem upadku rządu było odrzucenie rezolucji wyrażającej rządowi zaufanie za poparcie jednego z banków egipskich „Mizr“. Jak wiadomo „Bank Mizr“, jedyny bank czysto egipski, prowadzi bardzo ostrą konkurencję z egipskim bankiem narodowym, pozostającym pod wpływem Anglji.

Jak widać, mnóstwo się przytacza powodów na uzasadnienie dymisji, ale to właśnie bogactwo powodów jest najlepszym dowodem chaosu panującego obecnie w Egipcie. Egipt staje się znowu kwestją aktualną, a uregulowanie tej sprawy jest dla Anglji niezmiernie doniosłe.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty na miesiąc maj

Nowa ustawa prasowa

a ostatniem posiedzeniu Rady Ministrów uch-ono projekt rozporządzenia p. Prezydenta ltej z mocą ustawy o prawie prasowem.

ażniejsze artykuły tej ustawy brzmią:

rt. 1-szy. Prasa jest wolna, podlega tylko ogra-zeniom przewidywanym w niniejszem rozporzą-niu oraz w ustawach karnych

rt. 3-ty. Rozporządzenie niniejsze stosuje się wszelkich druków przeznaczonych do rozpo-zechniania, wyjątek stanowią papiery warto-owe, druki przeznaczone do użytku domowego, varzyskiego, do użytku przemysłu i handlu. Do-chczas obowiązujące przepisy porządkowo- pra-we pozostawione zostały bez poważniejszych ian.

Natomiast spotykamy różnicę w porównaniu z o-wiązującymi dotychczas przepisami w art. 13-, który mówi: Osoby niemające lat 17-tu i nie-siadające obywatelstwa polskiego nie mogą rzedawać druków, poza składami, w miejscach bliczznych oraz w handlu okrężnym Przy sprze-ży czasopism wolno wywoływać jedynie ich ty-ły oraz rodzaj wydania. Za treść czasopism powiedzialny jest redaktor odpowiedzialny. Re-ktorem odpowiedzialnym może być tylko obywa-l polski w wieku nie niższym niż 21 lat.

Art. 21 nie dopuszcza do odpowiedzialnego reda-owania pism, osoby skazane trzykrotnie w ciągu oku za dopuszczenie ogłoszenia utworu, zawiera-cego treść zbrodniczą lub występną. Osobnik ta-, według ustawy nie może być redaktorem od-owiedzialnym w ciągu trzech lat.

Redaktorem odpowiedzialnym nie może być po-eł, członek senatu oraz poseł na sejm śląski.

W rozdziale V-tym o sprostowaniach i ogłosze-iach znajduje się ustęp, który powiada: Redaktor odpowiedzialny obowiązany jest umieścić bezpłat-ie nadesłane mu przez Urząd Państwowy, insty-ucję publiczną oraz osobę prywatną sprostowa-ie wiadomości nieścisłej. Sprostowanie wydruko-wane winno być na temsamem miejscu i takiemi samemi czcionkami, co prostowana wiadomość. W razie nieumieszczenia sprostowania redaktor odpowiedzialny karany będzie grzywną do 500 zł. lub pozbawieniem wolności do 6 tygodni przyczem sąd orzec może o konfiskacie każdego numeru wy-danego po wyroku i niezawierającego sprostowa-nia lub ogłoszenia.

Art. 35-ty. Za przestępstwa popełnione w treści druku grozi kara grzywny do tysiąca zł., jeśli prze-stępstwo stanowi zbrodnię grozi kara grzywny do 5 tys. zł. — Wszelką konfiskatę druku sąd orzeka na wniosek oskarżyciela lub urzędu. Orzeczenie o konfiskacie ogłoszone zostanie w sądzie, w gazecie urzędowej oraz w czasopismie, które ulegnie kon-fiskacie.

Art. 36-ty. Za grzywny, nawiązki, odszkodowa-nia, dopłaty i koszta postępowania karnego z ty-tułu przestępstwa prasowego należne od autora lub redaktora odpowiedzialnego odpowiadają so-lidarnie nakładca i wydawca druku oraz właści-ciel, użytkownik i dzierżawca czasopisma.

Art. 44-ty. W razie skazania za zbrodnię lub występek popełniony w treści druku sąd może w wypadkach szczególnej wagi lub stwierdzenia niskich pobudek czynu orzec zawieszenie wydawnictwa na czas nie przewyższający lat trzech. Za ogłaszanie wiadomości treści mającej znaczenie wojskowo- strategiczne grozi kara grzywny do dwóch tys. zł. lub pozbawienie wolności do 1-go roku. W czasie wojny lub w chwili gdy wybuch wojny zagraża sprawca karany będzie pozbawieniem wolności do lat trzech i grzywną do 5 tys. zł.

Art. 50-ty. Kto w druku wzywa do uczczenia skazanego, w szczególności przez składanie datków na cele z tem związane, wyraża uznanie dla przestępcy z powodu przestępstwa, będzie karany pozbawieniem wolności do trzech miesięcy i grzywną do tysiąca złotych lub jedną z tych kar. Wpłacone datki ulegną konfiskacie.

Art. 62-gi. W razie skazania za przestępstwa popełnione w treści druku, a naruszające cześć, sąd może niezależnie od odszkodowania przyznać poszkodowanemu na jego wniosek dodatek w wysokości do dziesięciu tysięcy złotych z powodu wyrządzonej krzywdy moralnej. W sprawach o przestępstwo przeciw czci popełnione w treści druku, dowód prawdy, dobrej wiary lub prawdopodobieństwa jest niedopuszczalny w wypadkach przewidzianych w innych ustawach, a nadto także w następujących: jeśli zniewaga dotyczy okoliczności życia prywatnego lub rodzinnego osoby zniesławionej, jeśli zarzut nie był postawiony w obronie uzasadnionych interesów publicznych lub prywatnych, jeśli postawiono zarzut hańbiący i o ile w tymsamym druku nie były przytoczone fakty na uzasadnienie postawionego zarzutu.

Redaktor odpowiedzialny nie uznany za sprawcę lub biorącego udział w przestępstwie odpowiada za dopuszczenie przez nieoględność do ogłoszenia w czasopiśmie utworu, zawierającego treść przestępną i ulega karze pozbawienia wolności do sześciu tygodni i grzywny do tysiąca złotych lub jednej z tych kar, a jeśli treść czasopisma zawiera cehy zbrodni wzywanie do niej i zachwalanie, ulega karze pozbawienia wolności od sześciu tygodni do jednego roku i grzywny od tysiąca do pięciu tysięcy złotych; lub jednej z tych kar.

W rozdziale III-im rozporządzenia zabrania się rozpowszechniania i czytania przedruków z druków skonfiskowanych.

Art. 68-my postanawia, iż orzecznictwo w sprawach prasowych, należy wyłącznie do sądów.

Art. 89-ty postanawia, iż sprawy o przestępstwa prasowe rozpatrywane być mają w trybie przyspieszonym, tj. w ciągu 14 dni od wpłynięcia oskarżenia do sądu.

W artykule ostatnim 109-tym rozporządzenia przewidziane jest, że ustawa wchodzi w życie po upływie trzydziestu dni od dnia jej ogłoszenia.

W kalejdoskopie prasy

Dobre i złe strony nowego dekretu prasowego. — Czy wolność prasy jest zagwarantowana? — „Szajlokowska mściwość". — „Robotnik przekręca słowa Marksa.

O projekcie nowej ustawy prasowej, którego główne postanowienia podajemy na innem miejscu dzisiejszego numeru, pisze zbliżona do rządu **„Epoka"**:

> Nowy dekret prasowy ma złe i dobre strony, w każdym razie nie zawiera już tych postanowień, jakie mierzyły w samą zasadę wolności słowa, co można było zarzucić dekretowi z dn. 4 listopada 1926 r., uchylonemu zgodnie z wolą parlamentu.

Katowicka **„Polonja"** (Ch.-D.) przyznaje wprawdzie, że

> w porównaniu z osławionym dekretem prasowym, opracowanym przez p. Grzybowskiego, obecna ustawa jest o tyle lepsza, iż orzecznictwo w sprawach prasowych przysługiwać ma wyłącznie sądom, a nie, jak poprzednio władzom administracyjnym,

podkreśla atoli, że

> nowa ustawa nie jest pozbawiona tego charakteru kagańcowej ustawy, jak poprzedni dekret prasowy, ze względu na swe niezwykle ostre przepisy, odnoszące się do tzw. „rozpowszechniania nieprawdziwych wiadomości".
>
> ...Obecny projekt rozporządzenia zagraża wprost wolności prasy. Uderza w nim, jak i w poprzednim dekrecie prasowym, elastyczność pojęcia o przestępstwie prasowem. Pod pojęcie to, przy dobrowolnej interpretacji ustawy, można ostatecznie podciągnąć każdą najbardziej rzeczową krytykę, odnoszącą się do poczynań Rządu władz i urzędów.
>
> ...Podobnej ustawy prasowej nie posiada żadne państwo kulturalne w Europie, wyjąwszy specjalne stosunki w Sowietach i faszystowskich Włoszech.

Natomiast **„Nowa Reforma"** wyraża przekonanie, że dekret

> stanowi wzmocnienie ochronnych sankcyj prawnych w zakresie ustawodawstwa prasowego, samej zasady wolności prasy w merytorycznem je rozumieniu nie ograniczając.

Na temat skandalicznych incydentów na pogrzebie pos. Perla wybuchła namiętna polemika między **„Robotnikiem"** a **„Naszym Przeglądem"** w trakcie której organ socjalistyczny pozwolił sobie na taką łobuzerję:

> Wytknąć warto ową szajlakowską mściwość, z jaką panowie sjoniści, zamieszczając biografję Zmarłego „włączyli" do niej przypomnienie, że tow. Perl był zwolennikiem powszechnego odpoczynku niedzielnego. Mimowoli przychodzą na pamięć słowa Karola Marksa: „Cóż jest świeckim kultem Żydów? Szachrajstwo. A co świeckim bogiem? Pieniądz".

Otóż „warto wytknąć", że w przejrzystych,

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.

Cyrano de Bergerac

Komedja bohaterska w 5 aktach Edmunda Rostanda. — Przekład Marji Konopnickiej i Włodzimierza Zagórskiego.

Przed przeszło dwudziestu laty ujrzałem Cyrana poraz pierwszy na scenie lwoskiej. Młodym byłem wówczas chłopcem, świeżo ze szkolnego więzienia na zieloną trawę akademickich studjów wypuszczonym, duszę więc miałem wrażliwą na ten nawrót neoromantycznej fali, serce łatwo się przejmujące dolą tego brzydkonosego zawadjaki, poety, rycerza bez skazy.

Huragan wojny przewalił się po Europie i przeorał duszę do gruntu. Znikł piękny gest, w nicość rozpłynęła się chimera pięknego, wszystko ogarniającego słowa, a miejsce ich zajęły ukochanie rzeczywistości, wzięcie się z nią za bary, zrozumienie, nowego rytmu naszych czasów, konieczność nowego ustosunkowania się do życia.

Cóż Cyrano de Bergerac dać może dzisiejszemu pokoleniu? Jakąż aktualność może mieć legenda o białym pióropuszu sławy, gdy inna zrodziła się mitologja, inaczej ujmujemy bohaterstwo. Szumnych unikamy słów, wielkiego lękamy się patosu, bośmy przez takie przeszli piekło, o jakich nie śniło się epigonowi Wiktora Hugo i twórcy Cyrana.

A jednak Cyrano Rostanda i teraz nie przechodzi bez echa. Postać współczesnego Racine'owi, Molierowi, Corneille'owi poety- żołnierza, autora „Historji komicznej, Królestwa Księżyca i Słońca" i tragedji. „Śmierć Agrypiny" dostała się przecież w ręce poety. Nietylko więc D' Artagnana z „Trzech Muszkieterów", nietylko awanturniczego gaskończyka i gadatliwego dostaliśmy południowca, lecz rycerza walczącego z obłudą i kłamstwem, czystego artystę wypędzającego ze świątyni sztuki nadęte kabotyństwo, opasłe filisterstwo. A więc walory, które zawsze przemawiać będą do wyobraźni, a zaznaczyć trzeba, że żywotność ich Rostand uratował przez komiczne zabarwienie.

A zresztą „Cyrano" pociągać będzie zawsze każdego rasowego aktora. Czyż dziwić się temu można? Są role, które stanowią odwieczny inwentarz teatru, o których marzą adepci sztuki, gdy pierwsze stawiają kroki na deskach scenicznych. Należy jednakowoż przy inscenizacji liczyć się nie tylko z ambicją aktorską, lecz i z wytrzymałością publiczności. Wszak „Cyrano" Rostanda, nie jest uświęconem tabu którego tknąć nie powinny nożyczki reżysera i inscenizatora. Można zachować czystość linji i wyrzucić niepotrzebne dłużyzny. Najważniejszą jednak rzeczą przy inscenizacji jest tempo, które powinno być szybkie jak cięcie szpady, jak błysk dowcipu. Niestety p. Sosnowski niczego nie chciał uronić z tej elokwentnej sztuki, a tempo nadał jej powolne i ospałe.

O premjerowej kreacji p. Nowakowskiego nie należałoby teraz pisać, bo inteligentny ten aktor, jeden z nielicznych w Polsce artystów, naprawdę powołanych do odtwarzania Cyrana był głosowo niedysponowany. Słabo więc wypadły najgłówniejsze sceny jak ballada przy pojedynku, prezentacja kadetów, hymn na cześć Gaskonji. Mimo jednak chwilowej niedyspozycji kontury tej kreacji nader były interesujące. P. Nowakowski zrozumiał wewnętrzną technikę Rostandowskiego dramatu, polegającą na koncentracji akcji na zasadniczych melodjach opanował więc w scenach przygotowanych do tych melodyj temperament, oszczędzał go niejako dla tych właśnie szczytowych momentów. Dobrowolnie wyrzekając się brawury, osiągnął wielki artystyczny sukces i psychologicznie niejako pogłębiał sylwetkę. Artyzm tak ujętej kreacji, z wielką plastyką wystąpił w końcowej scenie śmierci, której piękno przesyca melancholja spadających jesiennych liści.

Roksanę powierzono p. Hałacińskiej. Rozumiemy dobrze, że żadna się nie znajdzie artystka, która taką by odrzuciła rolę, ale kierownictwo teatru powinno zrozumieć, że artystka, której Kassandra z „Akropolis" stanowi jedyną dodatnią rolę w obecnym sezonie, nie może grać Roksany. Albo Kassandra albo — Roksana W rezultacie dostaliśmy piękne niektóre sceny, ale całość była niejednolitą i pozbawioną słodyczy kochającego serca.

Inne role są tylko epizodyczne, wymienimy więc tylko p. Leliwę, Sochę, panią Zalewską i dobrego w roli aktora p. Wysockiego, a p. Sawan wniósł do swej kreacji piękne warunki zewnętrzne.

Sceny masowe i strona techniczna nie stały na wysokości zadania. Strona dekoracyjna na ogół była szczęśliwa, dobra była zwłaszcza ulica w 3 akcie, ale dużo pomysłowości nie wykazała.

M. Kanfer

nie bardzo czystych celach polemicznych, zabarwiających nadomiar dwugroszowa ideologją antysemicką — „Robotnik" przekrecił słowa swego mistrza, Słusznie zaznacza „Nasz Przegląd", że Marks pojmował wprawdzie jednostronnie kwestją żydowską, ale

podobnież zresztą jednostronnie Marks odnosił się do słowiaństwa, w którem widział synonim wstecznego chłopstwa. Od tego czasu wszystko się radykalnie zmieniło. Uosobieniem żydostwa stała się głównie pracująca lub żądająca pracy, lecz bezrobotna masa żydowska, (mieszczańska i robotnicza), którą kapitalizm antysemicki prześladuje jeszcze zacieklej, niż masę chrześcijańską. Jaką więc potwornością jest, gdy pismo robotnicze pozwala sobie wypaczać Marksa w duchu utożsamiania żydostwa z szachraistwem.

Przy sposobności tej polemiki uważa „Nasz Przegląd za stosowne zdeklarować się jako pismo „niezależne, bezpartyjne narodowo-żydowskie", a nie „sjonistyczne". „Nasz Przegląd" pomieszał tu, zdaje się, pojęcie pisma sjonistyczne go z pojęciem oficjalnego organu organizacji sjonistycznej. (b)

WIADOMOSCI ŻYDOWSKIE.

Budowa portu w Hajfie

„Haarec" z dnia 6 kwietnia donosi, że rząd palestyński rozpocznie w przeciągu dwóch do trzech najbliższych miesięcy prace około budowy portu w Hajfie. Podany obecnie termin ma być już ostateczny.

Palestyna a angielskie układy handlowe

Rząd niemiecki zarejestrował przystąpienie Palestyny do angielsko niemieckiego układu handlowego z dnia 2 grudnia 1924 roku.

Rząd angielski zawiadomił rząd Czechosłowacji o przystąpieniu Palestyny do układu handlowego między Anglją a Czechosłowacją, zawartego w dniu 1 czerwca 1925.

Spadek na rzecz Palestyny

Niedawno donosiliśmy, że wydawca londyńskiej „Jewish Chronicle" pozostawił znaczny legat na cele palestyńskie. Ostatni numer „Jewish Chronicle" podaje otóż wyciąg z poszczególnych punktów testamentu. Majątek zmarłego wynosi 310.798 funtów. Połowa przypada po zadośćuczynieniu szeregowi zobowiązań, wymagających dłuższego okresu czasu — Organizacji sjonistycznej w Anglji, a druga połową jedynemu spadkobiercy, jego zięciowi, po którego zgonie ma pozostawiony majątek przejść również na rzecz Organizacji sjonistycznej w Anglji. Organizacja ta ma utworzyć ze spadku fundusz dla... rozszerzania znajomości języka angielskiego w Palestynie, który zdaniem autora legatu, przyczyni się bardziej do postępu kulturalnego Palestyny, niż język hebrajski czy arabski. Jak z tego widać, to pominąwszy cele i oryginalne przeznaczenie funduszu, także czas, w którym fundusz będzie stał do dyspozycji organów sjonistycznych, jest dość odległy.

—o—

BUDOWA KOLEJI PRZEZ CAŁĄ PALESTYNĘ. Rząd palestyński planuje rozpocząć budowę koleji, prowadzącej z Port Fuad przez El-Arisz, Bersebę, Hebron, Jerozolimę, Amman (Transjordanja) do Bagdadu.

RUCH TURYSTYCZNY W PALESTYNIE. W miesiącach styczniu i lutym przybyło do Palestyny 5.530 podróżnych. Z tego 1.145 powracających do Palestyny stałych mieszkańców palestyńskich; resztę przybyłych stanowili turyści. Imigranci są wyłączeni z tej statystyki.

WĘGIERSKI MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH wydał zarządzenie, utrudniające wszelkie zmiany imion. Rozporządzenie to ma zabarwienie antysemickie i wymierzone jest głównie przeciwko Żydom, chcącym zmadziaryzować swoje nazwiska.

TOWARZYSTWO „BONE SZALOM" powstało niedawno w Paryżu i zgłosiło akces do organizacji mizrachistycznej. Prezesem nowego towarzystwa został obrany p. Fleischman.

RZĄD ŁOTEWSKI subsyduje nadal teatr żydowski w Rydze. Subsydjum państwowe wynosi około 6.000 dolarów.

ZE SPORTU.

Przegląd krajowy i zagraniczny

W MISTRZOSTWACH LIGI nie nastąpiły tym razem wielkie niespodzianki. Tylko Turystom z Łodzi i Polonji warszawskiej udało się wyrwać po jednym punkcie leaderom lwowskim, Pogoni i Czarnym. Szczególnie niefortunne wyniki mistrza Polski są godne zastanowienia. Nareszcie udało się Warcie poznańskiej zbudzić z letargu i zdobyć dwa punkty na Warszawiance, która wraz z Ruchem, Hasmoneą i Jutrzenką znajduje się na końcu tabeli, przyczem zaznaczyć należy, że klęski Hasmonei nastąpiły z najsilniejszemi drużynami, były więc normalne.

———

Dalsze wyniki krajowe:

KRAKÓW. Mistrz. Ligi Okr.: Olsza—Pogoń 3:1, Garbarnia—Sparta 6:2, Wisła rez. — Jutrzenka rez. 3:1.

ŁÓDŹ. Mistrz. Ligi Okr.: ŁTSG—GMS 3:1, Sokół—Siła 3:1, ŁKS II. — Hakoah 5:1, PTC—Turyści II. 2:1. Mistrz. A klasy: Widzew — WKS 7:0.

GÓRNY SLĄSK. KS Sląsk (Swiętochłowice) — KS06 (Załęże 1:2, KS Rozdzień (Szopienice) — Deichsel (Hindenburg) 5:1.

CHRZANÓW. Mistrz. Ligi Okr. Podgórze — Sokół 7:1.

Najpoważniejszym wypadkiem sportowym dnia był finał o puhar angielski, w którym zatriumfowała słynna drużyna londyńska Cardiff City.

WŁOCHY spróbowały walki na dwa fronty. Ich drużyny reprezentacyjne grały 24 bm. w Paryżu z Teamem Francji bez rozstrzygnięcia, a równocześnie w Dublinie z Irlandją zwyciężyły 2:1.

HAKOAH WIEDEŃSKA uległa we Filadelfji przeciw. All—Star 1:3.

Wiedeń. Vienna—Sportklub 5:1, Hakoah—Gersthof 2:0, Simering—Floridsdorf 2:1.

BUDAPESZT: Sabaria—Wacker (Wiedeń 2:4.

—o—

Aż 3.000 złotych przeznaczył Magistrat krakowski w budżecie na rok 1927 na cele wychowania fizycznego w podwawelskim grodzie. Na tem tle powstała obszerna dyskusja, w której interesów sportu bronił radca Rowiński. Czyż to nie zawstydzające aby Rada Miejska, chełpiącego się być stolicą fotballu polskiego i jednem z najstarszych środowisk w Polsce, tak śmiesznie małą sumę asygnowała na rzecz kultury cielesnej młodzieży, gdy inne miasta równocześnie łożą olbrzymie sumy na ten cel, rozumiejąc, że ćwiczenia cielesne, to środek prewencyjny przeciw chorobom, oszczędność na szpitalach, uproduktywnienie społeczeństwa, a tem samem najlepsza lokata kapitału społecznego? Kiedyż nareszcie ockną się nasi radcy i prezydjum naszej gminy i zerwą się do czynu, aby Kraków, który osratnio w haniebny sposób wyprzedzany jest przez wszystkie inne centra w rozwoju sportowym, uzyskał takie warunki, któreby mu pozwoliły na nowo odzyskać prymat w polskim świecie sportowym we wszystkich gałęziach ćwiczeń cielesnych?

GOERLITZ, były repr. bramkarz Pogoni, obecnie IFC Katowice, zaprodukował się w niedzielę, jako środek napadu przeciw KS Mysłowice i okazał się świetnym napastnikiem, strzelając sam 4 bramki na ogólną ilość zdobytych 12.

POLSKA REPR. LEK. ATL. wyjechała z Rzymu owacyjnie żegnana przez publiczność i sportowców na zawody do Florencji.

ŻAWODY HIPPICZNE W NICEI.

Wielki puhar miasta Nicei zdobył por. Szosland na koniu Redglead, rotmistrz Antoniewicz na Banzaju zajął 7-me miejsce, por. Lewicki na Mirze 14 miejsce. Wstęgi honorowe zdobyli rotmistrz Suski, mjr. Toczek i rotmistrz Królikiewicz i podpułk. Rómmei.

W próbie potęgi skoku o „Prix de la Victoire" (Na grodę zwycięstwa) w Nicei pierwsze miejsce zdobył porucznik Lewicki na Mirze.

ZAWODY LEKKOATLETYCZNE POLSKA—TOSKANA zakończyły się zwycięstwem Polski w stosunku 59 do 50 punktów.

Zamiast osobistych zawiadomień.

Gusta Selinger Hirsch Bochenek

Chrzanów

zaręczeni w kwietniu 1927 r.

Lista Nr. 96

Funduszu Łańcuchowego

na rzecz Żydowskiego Domu Akademickiego w Krakowie.

(Datki składać należy na konto PKO 406.565).

I. Dr. Zygmunt Hoffman z Gorlic składa 20 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dra M. Hirschhorna w Buczaczu, 2. Dra Helenę Klausnerówne w Szczucinie, 3. Dra Jonasza Seidena w Beresteczce, 4. Dyr. Jakóba Kirscha we Lwowie, 5 Juljusza Stricha w Stanisławowie

II. Artur Sznapik składa 20 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Prok. Józefa Atłasa we Lwowie, 2. Dra Marcelego Bubera we Lwowie.

III. Dr. Ludwik Ebersohn z Białej składa 15 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dra S. Schretingera w Bielsku, 2. Dra J. Siódmaka, 3. Dra Norberta Salpetera, 4. Dra Leona Montaga, 5. Dra Alberta Hollendra w Tarnobrzegu, 6. Dra Zygmunta Deichesa w Jarosławiu, 7. Dra Ludwika Frenkla we Lwowie, 8. Dra I. Korkesa w Bielsku.

IV. Mgr. Maks Herschdörfer z Rzeszowa składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Mgra Mendla Schwarzenberga w Kołomyji.

V. Dr. S. Majer ze Lwowa składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Mgra Aleksandra Sandauera w Przemyślu, 2. Mgra Henryka Pohorillesa w Brzeżanach, 3. Hermana Fruchta w Norymbergji, 4. Dra M. Brilla, 5. Dra W. Nachera, 6. Dra Karola Brauna — wszystkich we Lwowie.

VI. Bernard Hammerschlag z Nowego Targu składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Jakóba Schiffa i 2. Benjamina Lindenberga w Nowym Targu. 3. Braci Jonasów w Czarnym Dunajcu.

VII. Emil Klausner z Przemyśla składa 5 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Henryka Krebsa, 2. Jakóba Rebchana, 3. Dra Marka Türkla. 4. Dra Fryderyka Kronika — wszystkich w Przemyślu, 5. Zygmunta Schwarza we Lwowie, 6. Inż. Maksymiliana Ratha.

VIII. Mgr. J. Freudenthal ze Zbaraża składa 5 zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dra Ludwika Landaua, 2. Aptek. Wilhelma Landesberga, 3. Dra S. Segala, 4. Dent. Lernera Mayera, 5. Dra M Szmajnka, 6. Dra M. Mantla, 7. Dra Stanisława Werfla, 8. Dra Herschdörfera, 9. Dra Izydora Halperna, 10. Maksymiliana Iaserlesa — wszystkich w Zbarażu.

IX. Dr. J. Fink z Liska składa 5 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dawida Gottlieba w Lisku.

X. A. Lachman z Będzina składa 5 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Izaka Brojdę, 2 Izydora Pfeffera, 3. Adolfa Perlmuttera, 4. Dawida Sztokbanda — wszystkich w Będzinie.

XI. Feliks Winkler składa 25 zł. Dr. Leon Hirsch 5 zł. Dr. Bernard Blech. z Przemyśla 5 zł. Maks Grabowski jr. z Katowic 5 zł. Izydor Mehl 10 zł. Inż. Akiba Buchner 6 dol. Szymon Grabowski z Katowic 5 zł. Dyr. Adolf Lilienthal 10 zł. Wilhelm Jakubowicz z Bochni 10 zł. Dr. Józef Hirsch 10 zł.

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcja nie odpowiada

WALNE ZGROMADZENIE

PIEKARNI ZWIĄZKOWEJ

Spółdzielni zarej. z ogr. odp. w Krakowie, przy ulicy Koletek 19 zwołane na dzień 5-go maja odbędzie się

w poniedziałek, dnia 23 maja br.

o godzinie 6½ wieczór w sali Towarzystwa tanich domów, przy ulicy Bocheńskiej L. 7, a w braku kompletu tegoż samego dnia o godzinie 7½ wieczór bez względu na ilość obecnych.

Porządek dzienny: Ponowienie uchwały o rozwiązanie, likwidację i ustanowienie likwidatora.

Zarząd.

Wiadomości z kraju

W sprawie dostarczania zwłok do prosektorjów

Centralny Komitet Wykonawczy Związku Żyd. Akad. Stow. Samopomoc. Ucz. Polskich komunikuje:

Dnia 10 i 11 b. m. odbyła się w Warszawie w lokalu Żyd. Stow. Medyków konferencja młodzieży medycznej Wyższych Uczelni Polskich, zwołana przez Centralny Komitet Wykonawczy w sprawie dostarczania zwłok do prosektorjum. Konferencję powitał przedstawiciel Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej, dając wyraz solidarności polskiej młodzieży lewicowej z żydowską młodzieżą w tej sprawie.

Konferencja, stwierdziwszy, że niedopuszczanie młodzieży żydowskiej do pracy w zakładach anatomji opisowej nie jest wywołane brakiem zwłok, lecz hecą antysemicką, uprawianą przez pewną część polskiej młodzieży akademickiej, — powzięła następujące uchwały:

1) przedsięwziąć kroki w kierunku zmiany punktu 3 okólnika M. S. W. z dnia 29 stycznia 1923 r.;

2) wystosować odpowiednie memorjały do Władz Municypalnych w sprawie dostarczenia zwłok żydowskich do prosektorjów;

3) wszcząć kroki w kierunku uregulowania sprawy dostarczenia zwłok do prosektorjów w drodze dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej;

4) potępić czyn Medyków-Żydów w Wilnie, cofający rezolucję protestacyjną, przyjętą na ogólnym wiecu Stud.-Medyków;

5) wybrać Egzekutywę, celem współdziałania z O. K. W. w realizacji powyższych uchwał.

Poetka Eliszewa w Polsce

Od dwóch miesięcy bawi poetka Eliszewa w Polsce. Zwiedza ona wiele miast i przygląda się życiu żydowskiemu. Poraz pierwszy spotyka się z tak wielką zbiorowością żydowską.

„Wieczory Eliszewy", urządzane ku jej czci w wielu miastach, przyciągają bardzo liczną publiczność. Na wieczory przychodzą nawet tacy, którzy nie rozumieją języka hebrajskiego. Podobne wieczory urządzono do dnia dzisiejszego w Wilnie, Brześciu, Pińsku, Warszawie, Łodzi, Białymstoku, Grodnie, Mławie, Kobryniu, Wołkowysku, Częstochowie, Sosnowcu. W wielu miastach odbyły się dla dzieci i młodzieży szkolnej specjalne odczyty. Poetka zostaje wszędzie przyjmowana z wielkim entuzjazmem. W przyjęciach biorą udział stowarzyszenia „Tarbut", „Haszomer- Hacair", ucząca się młodzież, wileńskie i warszawskie organizacje akademików żydowskich i stowarzyszenia kobiet. Specjalne wieczory urządziły związki literatów i dziennikarzy żydowskich w Warszawie i Wilnie.

Wkrótce zwiedzi poetka kilka miast na Wołyniu i w Małopolsce — poczem wróci via Ryga—Berlin—Wiedeń do miejsca stałego zamieszkania — do Palestyny. W Warszawie odbędzie się przed wyjazdem wielki wieczór pożegnalny literacko-muzykalny, przy udziale wybitnych pisarzy żydowskich i działaczy społecznych

—o—

ZAKOPANE. (Kor. wł.). Z życia żydowskiego.

W ciągu ubiegłego miesiąca Komitet Lokalny Org. Sjon. pracował energicznie nad inkasowaniem rat zaległych na rzecz Keren Hajessod. Niestety zamożniejsi obywatele, uważają, że podpisanych weksli, o ile idzie o fundusz odbudowy Palestyny, wykupywać się nie musi. Wstyd!

Obecnie przeprowadzamy akcję szeklową, na czele której stoją pp. Singer i Mangel. Mamy nadzieję, iż wyznaczony nam kontyngent zostanie znacznie przekroczony.

W czytelni żydowskiej panuje żywy ruch. Urządzona ostatnio zabawa przyniosła znaczny dochód przeznaczony na zakupno książek.

Z gminy żydowskiej dochodzą wieści niebardzo pocieszające. Złe języki opowiadają, iż gmina ma w kasie poważny deficyt, który zamierza pokryć funduszem, przeznaczonym wyłącznie na założenie cmentarza. Są to jednak prawdopodobnie tylko plotki...

—o—

KRYNICA. (Kor. wł.). Z życia kulturalnego i społecznego.

Założenie bibljoteki żydowskiej, której brak dawał się, zwłaszcza młodzieży tutejszej, bardzo we znaki, powitano w całej naszej miejscowości z żywem uznaniem. Dotychczas udało się zakupić przeszło 200 dzieł pisarzy hebrajskich, żydowskich i polskich, nie licząc książek dobrowolnie zaofiarowanych. Bibljoteka stanowi obecnie punkt zborny dla całej młodzieży i pozwala żywić nadzieję, że i wszelka inna praca narodowa wzmoże się na siłach. Założenie bibljoteki zawdzięczamy energicznej pracy p. Dawida Müllera, Rosenbauma i Keila.

Pozatem założono u nas ostatnio stowarzyszenie „Bikur Cholim" pod kierownictwem p. Zwetschkenstiela. Nowe stowarzyszenie rozwija owocną działalność.

—o—

RADOMYŚL. (Kor. wł.). Z życia kulturalnego.

Ostatnio odbyło się u nas walne zgromadzenie tutejszej Bibljoteki, na którem wybrany został nowy wydział w następującym składzie: prezes p. Naftali Weiss, wiceprezes p. Herman Gold, sekretarka p. Gitla Garn, bibljotetarka p. Ryfka Bizgajer skarbnik p. Samuel Spielmann; członkowie wydziału pp. Radca Dienstag, Estera Dorf, H. L. Forstencer, Aron Kartagener i M. Pistrong; komisja rewizyjna pp. M. Weinberger, J. Mahler i J. Horowitz; sąd polubowny pp. dr. J. Klar, A. Goldfinger i A. Honig.

Przed kilku dniami bawił w naszem mieście p. dr. Henoch Silbermann z Tarnowa, który wygłosił w sali bibljoteki nader interesujący referat pt. „Roentgenologja i jej twórcy".

W najbliższych dniach zostanie u nas ponownie otwarta szkoła hebrajska, której brak dawał się dotąd dotkliwie odczuwać. Na czele komitetu założycieli stoją pp. Spielman i Forstencer.

—o—

AKADEMJA NAUK LEKARSKICH. O powołaniu do życia Akademji Nauk Lekarskich donoszą następujące szczegóły: „Rada Ministrów uchwaliła, iż będzie ona istniała w stolicy Państwa i obejmie całokształt zagadnień związanych z rozwojem nauk lekarskich. Powołując do życia polską Akademję Nauk Lekarskich rząd zadość uczynił postulatom lekarskim i dał dowód dbałości o stan zdrowotny kraju".

PRZED ROZWIĄZANIEM RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI? Z Łodzi donoszą: Związek Ludowo-Narodowy uchwalił nie desygnować swego kandydata na opróżnione z powodu zamordowania sw. p. Cynarskiego, stanowisko prezydenta nie chcąc brać odpowiedzialności za całokształt gospodarki miejskiej. To samo uchwaliła frakcja N. P. R. Wice- prezes Groszkowski (Ch. D.) wyjechał obecnie na „urlop polityczny". Liczą się w Łodzi z możliwością rozwiązania obecnej Rady Miejskiej.

NAGRODA ARTYSTYCZNA WARSZAWY. Nagrodę artystyczną m. st. Warszawy w kwocie 15 tys. zł. otrzymał artysta malarz, Apolonjusz Kędzierski.

ZAGRANICZNI GOŚCIE W WARSZAWIE. Dn. 28-go bm. przyjedzie do Warszawy pisarz angielski Chesterton, w towarzystwie małżonki. W końcu przyszłego tygodnia ma przybyć do Warszawy znany polityk rosyjski, przywódca kadetów p. Milukow. Na pierwsze dni maja zapowiedziany jest przyjazd do Polski prymasa angielskiego kardynała Bourne'a.

INFORMACJE DLA PODRÓŻNYCH ZA OPŁATĄ 50 GR. Pewne konsorcjum zwróciło się do warszawskiej dyrekcji kolejowej z propozycją założenia na dworcu głównym w Warszawie swego biura informacyjnego dla podróżnych. Biuro to za opłatą 50 gr. udzielałoby informacji co do ruchu pociągów, co do hoteli w Warszawie, pensjonatów wolnych pokoi, hoteli prowincjonalnych itp. Dyrekcja kolejowa propozycję przyjęła i niebawem rozpocznie się budowa specjalnego pomieszczenia dla biura na Dworcu Głównym.

ZA ZGON PACJENTA - SKAZANY LEKARZ. Z Suwałk donoszą: Tutejszy sąd okręgowy rozpatrywał onegdaj sprawę dr. Barszczewskiego, oskarżonego o nieumiejętne zabiegi lekarskie przy prześwietlaniu aparatem Roentgena, wskutek czego nastąpiła śmierć pacjenta Zygmunta Bojanowskiego. Dr Barszczewski został skazany na 2 miesiące twierdzy oraz koszty sądowe. Wykonanie wyroku zawieszono na 2 lata.

PROCES NUZY PRZENIESIONY DO RZESZOWA. „Gazeta Społeczna" dowiaduje się, że rozprawa konkursowa zbankrutowanej Nuzy przeniesiona została ze Lwowa do Rzeszowa. Sąd okręgowy w Rzeszowie rozpoczął już wstępne czynności dla zaznajomienia się z całą tą olbrzymią aferą.

Pierwsza rozprawa konkursowa, naznaczona na 26 i 27 stycznia br. we Lwowie nie odbyła się. Członkowie NUZY bowiem, wezwani w ilości 21.000, zgromadzeni tłumnie w wielkiej sali rozpraw, na korytarzach i na ulicy, uniemożliwili odbycie rozprawy i nałożenie wyłącznie na nich wynikłych dopłat. Zebrani zażądali zbadania najpierw winy upadłości NUZY i przeprowadzenia dochodzeń karnych przeciw winnym dyrektorom i radzie nadzorczej.

KATASTROFA SAMOCHODOWA W POWIECIE JASIELSKIM. W sobotę 23 bm. między godz. 8 a 9 rano, w odległości 2 klm od Jasła, jadący samochodem właściciel dóbr Stanisław Wojtykiewicz w towarzystwie Dra Klimczyka i urzędnika sądowego, Peteckiego, w kierunku Jasła, najechał na moście nad rzeką Wisłoka (na przechodzącego robotnika, Jakóba Igielskiego (lat 65), którego zabił na miejscu. Równocześnie mostem przejeżdżał na rowerze monter pocztowy, Maciejowski, który pchnięty samochodem, wpadł do rzeki i utonął. Dr Klimczyk został lekko ranny. Na miejscu zjawiła się komisja sądowo policyjna, która po przeprowadzeniu dochodzeń, Wojtykiewicza aresztowała. Wojtykiewicz nie posiadał prawa jazdy.

SAMOBÓJSTWO KSIĘŻNY ROSYJSKIEJ W WARSZAWIE. Onegdaj wczesnym rankiem zostało wezwane pogotowie ratunkowe do stygnących już zwłok 35-letniej księżny Heleny Rusinadze. Zatruła się ona cjankiem potasu. Księżna Rusinadze, żona właściciela wielkich posiadłości na Kaukazie, młodość swoją spędziła wśród niezwykłego przepychu w pałacach, otoczona zbytkiem. Po rewolucji bolszewickiej mąż jej wraz z dziećmi zdołał uciec do Turcji, księżna została uwięziona i długi czas spędziła w lochach czerezwyczajki. Gdy wreszcie udało się jej wydostać na wolność, zbiegła do Polski. Tutaj poszukiwała całe lata męża, żyjąc w nędzy. Nie mogąc go znaleźć odebrała sobie onegdaj życie.

Program stacyj radjofonicznych

Wtorek, 26 kwietnia

Kraków (422 m) 17·15—18·40 Transmisja z Warszawy. 18·40—19 Rozmaitości. 19—19·55 Odczyt pt. „Zagadnienie ustroju szkolnictwa w Polsce" wygł. kurator O. Szk. W. Sikora. 19·30—19·55 Odczyt pt. „Z cyklu: Życie wyrazów polskich cz. I.: Wiek wyrazów polskich", wygł. Prof. Dr J. Łoś. 20—20·30 Przerwa, ewentualnie komunikaty. Od 20·30 Transmisja z Warszawy.

Warszawa (1111 m) 12 Komunikat meteorologiczny. 15—15·25 Komunikaty gospodarczy. 15·30—15·35 Odczyt dla maturzystów z cyklu „Historja Polska". 16—18·25 Odczyt dla maturzystów z cyklu „Historja Powszechna". 16·45—17·10 Pogadanka z działu „Radjokronika" 17·15 Koncert popołudniowy. 18·40—19 Rozmaitości. 19·30—19·55 Odczyt pt. „W Krainie Maurów", 20·15—20·30 Przerwa. Przypuszczalnie komunikaty. W czasie przerwy nadany będzie komunikat Messager Polonais w jęz. francuskim. 20·30 Koncert wieczorny kameralny poświęcony twórczości Beethovena.

Wiedeń (517,2, 577 m) 16·15 Koncert. 18 Transmisja z opery „Kobieta bez cienia" R. Straussa.

Medjolan (322.8 m) 16·15 Kwintet. 21. Transmisja z operetki z teatru lirycznego.

STUTTGART (379.7 m) 20 „Wesoła wdówka", operetka Lehara.

Wesoły kącik

TEORJA A PRAKTYKA

W pewnem gimnazjum niemieckiem odbywa się uroczystość na cześć Pestalozziego. Przemawia nauczyciel: „Pestalozzi był dla swych uczni nauczycielem, wychowawcą i ojcem". Nagle przerywa, zwracając się do jednego z uczni: „Pahler, łotrze, jeżeli wydaje ci się to śmieszne, wynoś się z klasy. Obrzydła mi twoja fizjognomja".

I mowa o Pestalozzim trwa dalej...

POCO TYLE SŁÓW?..

— Gdy ktoś ustępuje, widząc, że nie ma słuszności — wystawia sobie temsamem świadectwo mądrości. Jeśli jednak ustępuje, mając słuszność...

— Ach, więc i pan jest żonaty?

Pamiętajcie o szeklu!

Szekel — monetą licznikową, lecz w ogniu wykutą.

Po raz pierwszy, kiedy w naszem najstarszem piśmiennictwie spotykamy szekel jako daninę ludową, oznacza on nietyle pogłówne, ile raczej monetę licznikową. A mimo to otrzymuje nazwę „świętego". I wprowadzony zostaje znakiem wskazującym „zeh jithnu" — TO winni dać. Świadomość ludu wiedziała, co „TO" ma oznaczać i stworzyła sobie legendę, iż Pan Bóg ukuł szekel w ogniu i pokazał go Mojżeszowi — „kasz jithnu", na wzór Tego mają dać. Wedle pierwowzoru ma szekel być jako ogień i jako taki ma być złożony. Tem był też szekel, kiedy od nowa wydobyliśmy go z łona prawieków: monetą do liczenia, ale ukutą w ogniu. Wedle szekla liczy się w Izraelu mężów, którzy stanowią jego awangardę. Szekla nie składa się jako jałmużnę, — szekel się daje. Daje się go wraz z częścią własnej duszy, a raczej — z całą duszą. Albowiem musi on pochodzić z ognia, stamtąd, gdzie płomień bije najjaśniej i najgoręcej. Tak rozumieliśmy szekel i tak rozumie go świat. Liczy nas wedle niego i podług niego nas wartościuje, podług zawartości płomiennej, która w nim tkwi.

DR. OZJASZ THON.

KRONIKA

Wschód słońca	Kwiecień	Zachód słońca
4 m. 17	26 Wtorek 24 Nisan 5687	18 m. 50

10 czerwca złożenie zwłok Słowackiego

Termin złożenia prochów Słowackiego w Katedrze wawelskiej ustalono na 10. czerwca br. Przed przybyciem zwłok do Krakowa będą one złożone w Katedrze warszawskiej, celem umożliwienia stolicy hołdu. Zdaje się, że prochy przewiezione będą lądem, aby spełnić życzenie Pragi, która przygotowuje z tego powodu wielkie uroczystości.

Kredyty państwowe na roboty budowlane w Krakowie

Okręgowa Dyrekcja robót publicznych w Krakowie otrzymała zawiadomienie z Ministerstwa robót publicznych, że rząd przyznał na rok bieżący następujące kredyty na roboty budowlane w okręgu krakowskim:

Na restaurację Zamku królewskiego na Wawelu 500.000 zł. na dalszą budowę Kliniki ginekologiczno-położniczej 500.000 zł., na przebudowę byłego arsenału wosjkowego przy ul. Grodzkiej 64.000 zł., na Instytut geograficzny 120.000 zł., na remont Bibljoteki Jagiellońskiej 57.000 zł., na remont Collegium Juridicum 35.000 zł., na rozbudowę szkoły przemysłowej 25.000 zł. Na budowę wielkiego, żelaznego mostu na Wiśle pod Krakowem od ul. Krakowskiej do ul. Legionów w Podgórzu wyasygnował już Rząd 1,000.000 zł. koszta budowy będzie ponosiła w połowie gmina m. Krakowa, która do swego budżetu na rok bieżący wstawiła na ten cel 400.000 zł.

* * *

Prezydent miasta otrzymał pismo od ministerstwa komunikacji z zawiadomieniem, że rozbudowa węzła krakowskiego została postanowiona. Przedewszystkiem ministerstwo komunikacji zamierza przenieść gospodarkę trakcyjną poza obręb istniejącej stacji osobowej, poczem podjęte zostaną roboty około przebudowy torów na stacji osobowej oraz około budowy nowego centralnego dworca. Zamierzona jest również budowa łącznicy przy stacji Kraków—Płaszów między kierunkiem od Skawiny, a kierunkiem na Kraków. Roboty przygotowawcze dla wypełnienia powyższego programu będą podjęte w roku bieżącym.

W sprawie paszportów handl. i przemysłowych

W sprawie nowych ulg dla paszportów handlowych i przemysłowych zaszła w ostatnich dniach pewna zmiana na korzyść, a mianowicie Ministerstwo Skarbu oświadczyło, iż przystąpi bezzwłocznie do wprowadzenia szerokich ulg, gdy tylko sprawa pożyczki zagranicznej będzie załatwiona, oraz gdy Ministerstwo będzie miało zestawienie, dotyczące bilansu płatniczego i handlowego za pierwszy kwartał br. Prawdopodobnie w maju sprawa stanie się ponownie aktualną.

Zwracanie opłat za niewykorzystane paszporty zagraniczne

Jak wiadomo, w myśl nowych przepisów ulgowe paszporty na wyjazd zagranicę w sprawach handlowych i przemysłowych nadal wydawane są na podstawie zaświadczeń wojewódzkich wydziałów przemysłowych, zaś paszporty ulgowe na wyjazd w celach zdrowotnych wydawane są przez władze administracyjne I instancji bez zasięgania decyzji urzędów wojewódzkich. Ważną inowacją jest, że władze administracyjne II instancji będą mogły zwracać opłaty za niewykorzystane w terminie ważności paszporty zagraniczne, o ile osoby zainteresowane przedstawią poważne powody niewykorzystania paszportu.

Spadki amerykańskie

Po niżej wymienionych osobach, zmarłych w Ameryce, pozostały spadki. Spadkobiercy i wierzyciele zmarłych są wzywani przez władze spadkowe w Ameryce do zgłaszania swych praw:

1) Alter Isaac, 2) Berkowitz Charles, 3) Ciborowski Joseph, 4) Cohen Icchok, 5) Eisler Marie, 6) Goldstein Ida, 7) Goździk Helen, 8) Gladzik Ferdynand, 9) Gall Leopold, 10) Jarmoliak Issac, 11) Karpf Max, 12) Kahn Alexander, 13) Podolski Isaac, 14) Polołowski Gustaw, 15) Seiman Lazor, 16) Scopinsky Rose, 17) Schaies Froim, 18) Schmelz Minnie, 19) Tereszkiewicz Teodor, 20) Waszink Albert, 21) Waszkiewicz Stanisław, 22) Weiss David, 23) Wollberg Emma, 24) Jaworowicz Stanisław, 25) Steinberg Hyman, 26) Rothenstein Abram., 27) Goldstein Beile, 28) Wassermann Sarah, 29) Baylis Abraham B., 30) Apfelbaum Adolf, 31) Strauss Leopold.

—o—

— DZIŚ Zbiórka na rzecz Zakładu Wychowawczego Sierót Żydowskich w Krakowie, przy ul. Dietla 64. Społeczeństwo żydowskie nie poskąpi grosza na tę tak pożyteczną instytucję!

— PIERWSZA WYSTAWA RADJOWA W KRAKOWIE ściąga codziennie tłumy publiczności do zabudowań „Domu Żołnierza Polskiego" przy ul. Lubicz. W ciągu dwóch pierwszych dni zwiedziło wystawę ponad 5 tysięcy osób. Wczoraj przedpołudniem komitet wystawy naznaczył odpowiedniemi kartkami nagrodzone eksponaty dla orjentacji publiczności. Wykaz nagrodzonych wystawców i eksponatów podamy w numerze jutrzejszym.

— KRAKOWSKIE TOWARZYSTWO LEKARSKIE. We środę 27 bm. odbędzie się w sali Krak. Towarzystwa Lekarskiego o godzinie 8.15 wieczorem posiedzenie naukowe z następującym porządkiem dziennym: Odczyt Dra J. Supniewskiego z Zakopanego pt. „Hormon jajnikowy i wpływ jego na przemianę materji".

— KONSUMCJA MIĘSA. Na targi od 16 do 22 bm. spędzono buhaji 62, wołów 87, krów 101 jałówek 70, cieląt 458, nierogacizny 308, razem 1086 zwierząt. Płacono za jeden kg. żywej wagi: buhaje od 1.15—1.75 zł, woły od 1.26—1.81 zł, krowy od 93 gr. do 1.80 zł, jałownik od 1.17 do 1.75 zł., cielęta od 1 do 2.06 zł, nierogaciznę od 2.30 do 2.60 zł, bitej wagi: nierogaciznę od 2.80—3.25 zł. — Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na konsumcję miejscową 1047 sztu, na konsumcję innych gmin kraju 37, pozostało niesprzedanych bydła 2.

— WIEC PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH. We czwartek dnia 28 bm. odbędzie się w sali Małop. Towarzystwa Rolniczego (pl. Szczepański 7) o godz. 7-mej wieczorem wiec pracowników umysłowych, zwołany przez związek zaw. pracowników umysłowych (Sławkowska 6), a poświęcony najaktualniejszym sprawom walki o poprawę bytu pracowników umysłowych.

— KURS SPAWANIA METALI GAZAMI odbędzie się w Muzeum przemysłowem w Krakowie w czasie od 4-go maja do końca czerwca br. — Zapisy na kurs do 2-go maja. Szczegółowych informacyj udziela Dyrekcja Muzeum Kraków — Smoleńska 9, codziennie od godz 9—2-giej.

— ARESZTOWANIE PRZEMYSŁOWCA. Z polecenia lwowskiej prokuratorji aresztowano w niedzielę w Krakowie inż. Władysława Wiernika, właściciela firmy „Chemofizyka" przy ul. Szewskiej l. 4. Inż. Wiernik przed dwoma laty założył we Lwowie przedsiębiorstwo pod firmą „Chemofizyka" jako spółkę z ogr. por., a następnie podobne przedsiębiorstwo pod taką firmą w Krakowie. Firma krakowska stanowiła wyłączną własność Wiernika. „Chemofizyka" we Lwowie prowadziła interesy na rozległą skalę, zajmując się przedewszystkiem sprzedażą słynnych mikroskopów Zeissa. Wiernik uzyskał poważne kredyty u szeregu pierwszorzędnych banków polskich na zakupno aparatów. Wiernik jednakże podjęte w bankach pieniądze chował do własnej kieszeni, a zamówiony towar brał na kredyt. Nagle przed dwoma miesiącami, Wiernik zgłosił upadłość „Chemofizyki" we Lwowie, narażając banki i firmy na szkodę, która wynosi z górą 160.000 zł, towary zaś miał ukryć podobno w Krakowie, gdzie prowadził dalej swoje przedsiębiorstwo. Obecnie został aresztowany w związku z temi machinacjami.

— ZWOLNIENIE KWESTORA UNIW. JAG. ZA KAUCJĄ. W sobotę wypuszczony został na wolną stopę główny sprawca głośnej kradzieży w kwesturze Uniw. Jag. Ziemiański, za kaucją 40.000 zł. Pieniądze na kaucję uzyskał Ziemiański ze sprzedaży swej realności przy ul. Pańskiej w Krakowie.

— SPRZENIEWIERZENIE. Inżynier Jan Waśkowicz zam. przy ul. Jabłonowskich l. 9 zgłosił do policji, że jego majster ceramiczny Jan Anderle sprzeniewierzył mu kwotę 1.300 zł poczem zbiegł z Krakowa.

— KROWĘ WARTOŚCI 450 zł skradziono Alfredowi Saniternikowi z pastwiska na błoniach.

— AMATOR LIKIERU. Aresztowano Marcina Stanocha (lat 19), który niósł 4 flaszki likieru. Jak następnie zbadano, Stanoch, będąc zatrudniony jako parobek w restauracji Fischlera przy ul. Kościuszki 25, skradł na szkodę pracodawcy zakwestjonowane mu flaszki likieru, które następnie ukrył w piwnicy tejże realności. Zwolniony ze służby w dniu 15 bm. poszedł po flaszki dopiero dnia 24 bm., został jednak w chwili niesienia łupu przytrzymany.

— UKRADŁ DRUT. Aresztowano Sikorskiego Zygmunta (lat 36) za kradzież drutu mosiężnego 4 kg wartości 20 zł na szkodę Maksa Naumana przy ul. Wielopole l. 22.

Rzeczy ciekawe

NOWY KARABIN.

Pisma berlińskie donszą o interesującym wynalazku, dokonanym przez inżyniera niemieckiego, Hermana Pfietha, który zdołał skonstruować „milczący" karabin automatyczny, strzelający przy pomocy zgęszczonego powietrza. Dzięki ulepszeniom, wprowadzonym przez owego inżyniera do znanego już nawiasem mówiąc, systemu, możliwe jest wypuszczenie 25-ciu pocisków przy jednorazowem naładowaniu broni. W czasie prób, poczynionych w obecności oficerów Reichswehry, kule nowego kalibru przebijały dwumilimetrowe blachy stalowe z odległości dwóch kilometrów. Konstrukcja i szczegóły techniczne wynalazku trzymane są oczywiście w najściślejszej tajemnicy, ponieważ sztab niemiecki, wobec dodatniego wyniku doświadczeń, zamierza wyzyskać tę broń w celach wojskowych.

POTĘGA PRZESĄDÓW.

„Daily Nevs" przeprowadził ankietę, z której wynika, że Anglja jest krajem, w którym przesądy zakorzenione są z wyjątkową wprost siłą. Okazuje się mianowicie, iż feralnej liczby 13 unikają wszyscy starannie, i to nietylko w życiu prywatnem. Kompanja kolejowa „London-Midland and Scottish Railway" postanowiła wprowadzić z dniem 1-go lutego rb. nową numerację miejsc w wagonach — od 1 do 12-u, by uniknąć trzynastki, tego miejsca pasażerowie nie chcą bowiem zajmować. Podobnie rzecz się ma w eleganckich hotelach angielskich, nie posiadających pokoju, tym numerem oznaczonego. Znana kompanja okrętowa „Cunard-Line" skasowała na swoich parostatkach kajuty o fatalnej trzynastce. Uprzedzenie to jest tak głębokie i tak szeroko rozpowszechnione, że urzędnicy stanu cywilnego, prowadzący regestr ślubów, mają regularnie jeden dzień świąteczny w miesiącu więcej.

Rozpowszechniajcie „Nowy Dziennik"

Ostateczne wyniki wyborów do parlamentu austrjackiego

Obie strony zadowolone. — Prawica spodziewała się dużej straty głosów. — Klęska komunistów. — Bardzo znaczny udział wyborców.— Curiosa wyborcze. — Spryt dr. Seipla uratował prawicę.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 25 4. (D) Ostateczny rezultat wyborów do parlamentu przedstawia się następująco:

Blok mieszczański 86 mandatów (dotąd 92)
socjaliści 71 mandatów (dotąd 68).
Landbund 8 mandatów (dotąd 5).

Tak więc kosztem bloku mieszczańskiego zyskali socjaliści oraz Landbund po 3 mandaty. Na ogół da się stwierdzić, że obie strony tj. zarówno koalicja mieszczańska jak i socjaliści, są zadowolone z wyniku wyborów. W kołach prawicy spodziewano się po wielkich błędach rządu dr Seipla w sprawie Zentralbanku, że odpadnie znaczna ilość głosów. W rezultacie utraciły ugrupowania prawicowe tylko 6 mandatów. Socjaliści natomiast przewidywali, że zdobędą 3 do 4 nowe mandaty. Istotnie zyskali 3 mandaty. Także dla Landbundu wybory wypadły korzystnie.

Dużą porażkę ponieśli natomiast komuniści, których lista zdołała skupić zaledwie jedną trzecią część głosów oddanych podczas poprzednich wyborów.

Udział wyborców w całym kraju bardzo znaczny, rekord jednak odniósł XI obwód we Wiedniu (Simmering), gdzie 99 procent uprawnionych do głosowania stanęło przy urnie wyborczej. Jest to cyfra niebywała i prawie przy żadnych dotąd wyborach niespotykana. Na ogół biorąc, udział wyborców w całym kraju wynosił 90 do 92 procent uprawnionych do głosowania.

Tak znaczny udział wyborców tłumaczy nam też silny przyrost głosów poszczególnych stronnictw. I tak socjaliści zyskali w samym Wiedniu blisko 120 tysięcy nowych głosów w porównaniu z poprzednimi wyborami, blok mieszczański zaś 23 tysiące głosów.

Wybory miały w całym kraju przebieg najzupełniej spokojny. Nigdzie nie doszło do żadnych incydentów.

Obecnie po przeprowadzeniu wyborów poda się gabinet Seipla formalnie do dymisji, prawdopodobnie jednak na czele nowego rządu stanie ponownie dr Seipel.

Rzecz ciekawa i zakrawa na curiosum. W najbardziej uprzemysłowionym okręgu wyborczym Austrji — Wiener Neustadt utracili socjaliści 5 mandatów do rady miejskiej, natomiast w prowincji wybitnie rolniczej — w Styrji, socjaliści zdobyli większość w Landtagu.

Pewne przesunięcia nastąpią jeszcze po t. zw. drugiem skrutynjum, które uwzględni resztę głosów, pozostałą po obliczeniu mandatów.

Nie ulega wątpliwości, że socjaliści zdobyli by znaczne większą ilość głosów i mandatów, gdyby nie spryt i wybitny talent polityczny ks. Seipla, który był twórcą „Einheitsfrontu".

* * *

Wiedeń, 26 4. PAT. Dzienniki poniedziałkowe stwierdzają, że wynik wyborów do Rady Narodowej w Austrji wywoła tylko nieznaczne zmiany w ugrupowaniu stronnictw. We Wiedniu zyskali socjaliści dwa nowe mandaty, tak, że miasto Wiedeń, które rozporządza 45 mandatami reprezentowane będzie przez 29 socjalnych demokratów. Na prowincji nie nastąpiły żadne ważniejsze zmiany. Dzienniki konstatują tylko przyrost głosów socjalistycznych. Przy wyborach do wiedeńskiej Rady Miejskiej zyskali socjalni demokraci 1 mandat, kosztem narodowca żydowskiego, stracili jeden mendat na rzecz chrześcijańsko-socjalnych. Wobec tego pozostanie stosunek stronnictw w nowej Radzie Miejskiej niezmieniony mianowicie 78 socjalnych-demokratów i 42 zjednoczonej opozycji mieszczańskiej.

Niezwykły incydent na granicy holendersko-belgijskiej

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Amsterdam, 25 4. (D) Na granicy holendersko-belgijskiej zdarzył się następujący incydent. Nad miejscowością graniczną Maastricht ukazał się wczoraj aeroplan belgijski, który rozrzucał ulotki agitujące za przyłączeniem holenderskiego Limburgu do Belgji. Aeroplan ten zniknął po pewnym czasie. W kołach holenderskich wywołał incydent ten silne wzburzenie. Rząd belgijski oświadczył oficjalnie, że samolot, który rozrzucał ulotki, stanowił z pewnością własność prywatną. Z agitacją jego rząd nie ma nic wspólnego i energicznie ją potępia.

Prezydent Masaryk w Palestynie.

Prezydent Masaryk w towarzystwie rab. Sonnenfelda w kolonji Żydów czechosłowackich.

Kobieta w polityce

Na ostatnim kongresie sowietów zwracała powszechną uwagę 19letnia delegatka kobiet z Buchary, Nadeżda Nikołajewna Nadolskaja, znakomita mówczyni i wybitna rasowa piękność.

Likwidacja szajki szpiegowskiej we Francji

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż, 25 4. (P) Policja francuska zajęta jest akcją likwidacyjną niebezpiecznej szajki szpiegowskiej, rozgałęzionej po całym kraju. Robota szpiegowska prowadzona była na korzyść Anglji.

—o—

Dalsza haussa lira

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Wiedeń, 25 4. (D) Dziś zaznaczyła się dalsza zwyżka lira, która chwilami przybierała rozmiary dzikiej haussy. Dewiza Medjolan podskoczyła w Zurychu z 27.45 na 28.35, funt w Medjolanie spadł z 92 na 86. Zwyżka lira wyniosła więc w ciągu jednego dnia 7 i pół procent.

—o—

Macdonald zachorował

Filadelfja. 25. 4. PAT. Przebywający tu przewodniczący angielskiej Labour Party, Mac Donald, zachorował na gardło. Znajduje się on obecnie w szpitalu.

—o—

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Berlin, 25 4. (T.) Wielkie huty żelaza i stali Hoescha w Dortmundzie wprowadziły nowy sposób wydobywania stali wprost z rudy żelaznej bez zastosowania wielkich pieców. — Wynalazek, którego szczegóły trzymane są w ścisłej tajemnicy, opatentowany został w Ameryce i w Anglji.

—o—

Sytuacja w Szanghaju

Szanghaj, 25 VI PAT. W mieście panuje względny spokój. Przywódcy Kuomintangu oświadczyli dziennikarzom chińskim, że decyzja usunięcia ze stronnictwa komunstów podyktowana została faktem zdrady komunistów wobec zasad na których Sun Jat Sen oparł cały ruch Kuomintangu, chęcią opanowania stronnictwa oroz chęcią narzucenia Chinom obcej ideologji.

* * *

Szanghaj, 25 4. PAT. Czang Kai Szek ogłosił komunikat, w którym zapowiada utrzymanie całkowitego porządku i spokoju i stosowne represji przeciwko komunistom.

— (D) Przerwane rokowania handlowe austrjacko-czeskosłowackie, wznowione zostaną dnia 28 bm.

— (D) Z Waszyngtonu donoszą, że wskutek katastrofalnego wylewu Missisipi zginęło w tonach 100 osób.

Z GIEŁDY

Giełda krakowska.

Kraków, 25. 4. Akcje niejednolite. Dolar utrzymany.

Akcje: Przemysłowy 0.25, Zarobkowy 19.40, Tohan 0.68, Zieleniewski 21.50—22, Trzebinia 0.60, 0.66, Pocisk 3.20, 3.40, Górka 37.50, 38, Siersza 5.10. 5.30, Niemojowski 0.68, Azot 1.10, 1.20, Elektryczność 46, Krakus 0.38, 0.40. Chodorów 133, 135, Chybie 6.60, Piasecki 13.65

Z rozpoczęciem zebrania elektów panowała tendencja chwiejna przy żywem zainteresowaniu prawie dla wszystkich papierów ciężkich. Z bankowych B. Sp. Zarobkowych mocniej, z handlowych Tohan słabiej, z przemysłowych papierów szczególnem zainteresowaniem przy znacznych obrotach cieszył się Zieleniewski i Chodorów przy tendencji zwyżkowej aż do końca zebrania Siersza górnicza mocniej. Elektrownia i Chybie słabiej. Reszta bez zmiany. Ruch na ogół silny, transakcje liczniejsze.

Z niekotowanych papierów Jaworzno 21.30—21.35, Cegielski 47—48 i Nobel 4.80—5.05. zwyżkowo. Bank Polski z początku mocniej 159—156—158. Lokomotywy 2.15, słabiej. Ćmielów 0.36—0.38 i Nafta Polska 0.50—0.52, utrzymana. Ruch żywy obroty znaczniejsze.

Na rynku walutowym tendencja utrzymana przy nastroju lekko słabszym pod wpływem silniejszej podaży. Zainteresowanie jako i obroty słabe. W Krakowie gotówka 8.92 i pół do 8.93, czeki bankowo 8.94 i pół do 8.95. Warszawa gotówka 8.92 1/4—8.92 3/4, czeki 8.94. Lwów gotówka 8.92 3/4—8.93 1/4, czeki 8.94 1/4—8.95 Katowice gotówka 8.92 i pół do 8.93 1/4, czeki 8.95. Bank Polski bez zmiany, za gotówkę 8.89, za czeki 8.91.

Nowy Jork, 25. 4 (AW). Warszawa 11.40. Londyn 485 5/8, Paryż 391 5/8. Wiedeń 14.07, Praga 296 1/4, Włochy 50.25 3/4. Belgja 13.90. Budapeszt 17.43, Szwajcarja 19.23 1/4. Helsingfors 252 i pół. Sofja 0.72 i pół, Holandja 40. Oslo 25.82, Kopenhaga 26.67 i pół, Sztokholm 26.78. Hiszpanja 17.40, Tokio 47.45, Bukareszt 64.50. Berlin 23.70, Belgrad 176, Montreal 100.09.

Giełda poznańska

Poznań, dnia 25 b. m. (PAT) Żyto 46·—–47·— — Pszenica 52·——55·— — Jęczmień 33·——36·— — Jęczmień browarniany 36·50—39·50 — Owies 37·— — 37·— — Mąka żytnia 70% 67·— —·— — Mąka żytnia 65% 68·50 —·— — Mąka pszenna 65% 77·25—80·25 — Ospa pszenna —·———·— — ospa żytnia —·———·— — ziemniaki stołowe 9·50 10·50 — ziemniaki gorzelniane 8·—,——— gorczyca —·00——. — Rzepka —·00——·00 — Groch Wiktoria 75·——85·00 reszta kursów bez zmiany tendencja przeważnie stała

Giełda warszawska

Warszawa 25 bm. (PAT.) **Giełda waluty.**
Dolary 8·92, sprz 8·94. kup. 8·90.
Londyn 43·45 sprz. 43·56, kup. 43·34
N. Jork 8·93, sprz. 8·95, kup. 8·91.
Paryż 35·04, sprz. 35·13. kup. 34·95
Praga 26·50 sprz. 26·56 kup. 26·44.
Szwajcarja 172·12, sprz. 172·65. kup. 171·69
Włochy 48·60, 48·72, 48·48,
Wiedeń 125·80 sprz. 126·11 kup. 125·49

Papiery procentowe: pożyczka dolarowa 85.75, pożyczka kolejowa 103, premjówka dolarowa 55 i pół do 55.40—55 i pół, pożyczka konwersyjna 67 i pół do 68. Tendencja utrzymana.

Warszawa, 25. 4 PAT. Akcje: Bank dyskont. 130, Handlowy 9.65, 9.50, 9.55, Polski 156, 160, 159.25 Zachodni 4.75, 5, Zjedn. ziem. 4.45, 4.40, 4.45, Zw. Sp. Zar. 96, 97.50, Kijewski 91, Elektrownia Dąbrowa 82, Pol. Tow. Elektr. 0.27, Czersk 0.95, 0.97, Częstocice 3.40, 3.60. Gosławice 79, 80, Michałów 0.67, Wysoka 7, 7.10. Cukier 5.40, 5.35, 5.55. Firley 60, Łazy 0.43, 0.44, 0.43, Węgiel 108.75, 108.50, 110, Nobel 4.90. 5.10, Cegielski 48, Fitzner 7, Lilpop 27.8, 28.75, 28.25, Modrzejów 10.20, 11, Norblin 157, 158, Ostrowiec 87, 85.50, 86, Pocisk 3.50, 3.45, Rudzki 2, 2.20, 2.1, Ursus 2.75, Zieleniewski 20, 20.50, Starachowice 4, 4.60. 4.55, Żyrardów 20, 21, Zawiercie 41, 42, Borkowscy 4. 4.15, 4.05, Spirytus 3.95, 3.85, 3.90, Zawiercie 41. 42, Borkowscy 4, 4.15, 4.05, Spirytus 3.95, 3.85, 3.90.

Giełda wiedeńska

Wiedeń d. 25 k. m. (P. A. T.). **Dewizy.** Amsterdam 283·80. Belgrad 12·45. Berlin 168·18 Bruksela 98·68. Budapeszt 123·68. Kopenhaga 189·30 Londyn 34·45. Madryt 123·75. Medjolan 38·58. Nowy Jork 709·85 Oslo 18[illegible]0. Paryż 27·78 Praga 21·00 Sofja 5·11. Sztokholm 190·05 Warszawa 79·20—79·7[illegible] Zurych 136·4[illegible]. Amerykańskie 706·25 niemieckie 168·— angielskie 34·44. polskie 78·— 80·—. szwajcarskie 13[illegible]·30 czeskie 20·[illegible]7. Węgierskie 123·65 —

Akcje: Zieleniewski 1[illegible]5. Silesia —·— Banto [illegible]30, Gal. karpaty 25·80 Galicja 1[illegible]. Siersza —·— Bank małopolski —·— Bank Hip. —·— Tepege. —·—

Konferencja PZPN-u

Od naszego korespondenta.

Dnia 24 bm. odbyła się w Katowicach Konferencja PZPNu przy współudziale kilku członków zarządu PZPNu z Krakowa i Katowic [illegible] z delegacji prezydjów związków okr. (ZOPNów). Nieobecni byli reprezentanci Wilna i Warszawy. Warsz. ZOPN nadesłał pisemną swoją deklarację i wnioski.

Kofereucja miała charakter informacyjny i porozumiewawczy. Zarząd PZPNu zdawał sprawozdanie ze swojej działalności od ostatniego walnego zgromadzenia 27/2 br., informował zebranych o sytuacji obecnej w piłkarstwie polskiem, celem umożliwienia konferencji wytyczenia programu działania na przyszłość.

Stan obecny w cyfrach przedstawia się następująco: na 523 klubów sportowych, należących do PZPNu w dniu walnego zgromadzenia tegoż dnia 27/2 br. **78 klubów przystąpiło faktycznie do organizacji Ligi.** Natomiast od tegoż czasu przystąpiło świeżo do PZPNu 35 nowych klubów. Ilościowo zatem strata skutkiem secesji i rozłamu nie byłaby tak wielką, jakościowo natomiast strata jest większą.

Po wygłoszonych referatach i wyczerpującej dyskusji **przyjęła konferencja ogólną zasadniczą tezę**, że walka w łonie polskiej organizacji piłkarskiej wywołała bardzo szkodliwe i destrukcyjne skutki i objawy, oddziaływując także ujemnie na szereg organizacyj innych gałęzi sportowych, oraz całokształt ruchu sportowego w Polsce, a w szcze gólności wywarła bardzo zgubny wpływ na morale samych sportowców. Wobec tego konferencja przyszła do przekonania, że **w interesie państwowego sportu polskiego należy dążyć z całą energją do jaknajrychlejszej likwidacji obecnego stanu rzeczy i to drogą ugody i porozumienia.**

W tym celu uchwaliła konferencja 3 projekty, które we formie oficjalnej publikacji mają stanowić propozycję ugodową PZPNu w stosunku do Ligi. Projekty te są następujące:

1) **W sezonie 1927/28 mają się odbyć rozgrywki przedolimpijskie** przy współudziale 7 klubów na punkty pod nadzorem dwóch trenerów zagranicznych, sprowadzić się mających za subwencją Min. Spr. Wojsk. W skład tych 7 klubów wchodzą byli finaliści mistrzostwa Polski. (Pogoń, Cracovia, Wisła, Warta, Polonja), oraz po jednym klubie reprezentacyjnym z okręgu łódzkiego i górnośląskiego, które wyznaczyć mają okręgi same.

2) **Na jesień 1928 r. eliminuje się polską fotbalową klasę państwową**, złożoną z 8 klubów, a to 5 pierwszych z tabeli rozgrywek przedolimpijskich i 3 pierwszych klubów z walki pomiędzy 2 ostatnimi w tabeli rozgrywek przedolimpijskich i 3 pierwszymi finalistami z rozgrywek międzyokręgowych klasy A. Ta klasa państwowa zostaje następnie **stałą instytucją PZPNu i rozgrywa tylko mistrzostwa Polski.** Rozgrywki zaś okręgowe i międzyokręgowe rozgrywają klasy A, B, C, jak dotychczas. Mistrz klasy A wchodzi do klasy państwowej w miejsce ostatniego w tejże klasie, który spada do klasy A swego okręgu, przyczem ilość klubów klasy A w okręgu zależy od postanowienia instancji okręgowej.

3) Niezależnie od wyniku ewentualnych pertraktacyj między PZPNem a Ligą na podstawie powyższych 2 wniosków wypowiedziała się konferencja za zupełnem usamodzielnieniem **się instytucji Pol. Kol. Sędz. (PKS.)**, której członkowie **mogą kierować zawodami tak PZPNu jak i Ligi.** Wydziały sędziowskie okręgowe i PZPNu **mają być** temsamem zniesione. Wniosek powyższy ma **być** przedłożony w każdym razie do **uchwalenia Nadzw. Waln. Zgrom. PZPNu**, które odbędzie **się** dnia 23 maja br. (**w Krakowie lub Warszawie**).

Jak więc widzimy, Zarząd PZPNu i **Konferencja** PZPNu uczyniły pierwszy krok ku **konsolidacji** ponownej polskiego fotbalu. **Obecnie głos** ma Liga! Inna rzecz, że na tej podstawie **można** było może uniknąć wogóle rozłamu na owem **historycznem walnem zgromadzeniu PZPNu w Krakowie.** Czy ligowcy zgodzą się na klasę **państwową 8 klubów i co będzie z kwestją siedziby PZPNu** — niewiadomo. **Narazie stwierdzamy, że nasza teza konieczności utworzenia klasy państwowej zwyciężyła.**

Giełda zurychska

Zurych, 25. 4 PAT. Paryż 20.37 i pół, Londyn 25.25 i pół, Nowy Jork 5.20, Belgja 72.27 i pół, Włochy 28.05, Hiszpanja 90.80, Holandja 208, Berlin 123.25, Wiedeń 73.10, Sztokholm 139.30, Oslo 134.25, Kopenhaga 138.70, Sofja 3.75, Praga 15.39, Warszawa 58, Budapeszt 90.75, Ateny 6.80, Konstantynopol 2.65, Bukareszt 3.35, Helsingfors 13.10, Buenos Aires 220. Tendencja utrzymana.

Komisja do walki z nadużyciami

Na ostatniem posiedzeniu Rady ministrów omawiano projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o utworzeniu nadzwyczajnej komisji do walki z nadużyciami, naruszającemi interes państwa. Według tego projektu komisja będzie się składać z 5 członków i utworzona zostanie bezpośrednio przy prezesie Rady ministrów. W skład komisji wejdą przedstawiciele sądu najwyższego i prokuratury. Skład zatwierdzi Prezydent Rzeczypospolitej. Projekt tego rozporządzenia zostanie ostatecznie uchwalony na jednem z najbliższych posiedzeń Rady ministrów.

—o—

KONFERENCJA W SPRAWIE POLITYKI SOLNEJ rozpoczęła się onegdaj w Warszawie. Naczelne zagadnienie, co do którego konferencja ma wyrazić swoją opinję, polega na tem, że produkcja soli podlega obecnie ministerstwu przem i handlu, zaś sprzedaż ministrowi skarbu. Istnieje zresztą też program zupełnego usamodzielnienia monopolu solnego przez komercjalizację monopolu w sensie przedsiębiorstwa państwowego. — W konferencji biorą udział m. in. sen Rotenstreich i pos. Sommerstein.

— MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ ZAPAŚNICZY W KINIE „NOWOŚCI“. We wtorek dnia 25 kwietnia tylko rozstrzygające walki: Prohaska (Czechosłowacja) contra Neström (Szwecja), Sztkker (Warszawa) contra Pooshoff (Frankfurt) i rozstrzygająca walka [illegible] (Bavarja) contra **Brylla (Górny Śląsk).**

Dyrektor Żydowskiej Agencji Telegraficznej u Lorda Plumera

Jerozolima, 25 4. ŻAT. Dyrektor Żydowskiej Agencji Telegraficznej w Ameryce Jakób Landau, który bawi obecnie w Palestynie, został przyjęty przez lorda Plumera i generalnego sekretarza rządu palestyńskiego pułkownika Symesa. Podczas rozmowy poruszone były najważniejsze zagadnienia polityki angielskiej w Palestynie.

Zjazd studentów żydowskich we Francji

Nancy, 25 4. ŻAT. Nastąpiło tu otwarcie pierwszego zjazdu studentów żydowskich we Francji. W zjeździe biorą udział delegaci z Bordeaux, Grenoble, Montpellier, Orleans, Nancy, Caen. Organizacja studentów sjonistycznych w Paryżu reprezentowana jest przez 2 delegatów.

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE

Sofja. 25. 4. ŻAT. Rząd bułgarski przeznaczył subwencję w wysokości 200 tysięcy lewów dla żydowskiego domu sierót imienia carycy Eleonory.

Sofja. 25. 4. ŻAT. Nastąpiło tu otwarcie zjazdu krajowego lóż Bnei Brith w Bułgarji. Na porządku dziennym sprawy ogólno-żydowskie, oraz najważniejsze zagadnienia żydostwa bułgarskiego.

Praga. 25. 4. ŻAT. Rząd czechosłowacki wyasygnował 5 tysięcy koron, jako zapomogę doraźną dla pogorzelców żydowskich w miasteczku żydowskiem Jasina na Rusi podkarpackiej oraz udzielił pogorzelcom bezpłatnie materjałów budowlanych. Joint nadesłał pogorzelcom 1000 dolarów.

DROBNE OGŁOSZENIA

ZASTĘPSTWA fabryk z działu papierowego lub innych na Kraków, Małopolskę lub Polskę przyjmę. Zgłoszenia pod „Reprezentatywny zastępca“ przyjmie Adm. „N. Dziennika“.

AKWIZYTORÓW, uczciwych i rutynowanych, obeznanych ze zbieraniem zamówień na węgiel, poszukujemy natychmiast (w Krakowie), za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem. Pisemne natychmiastowe zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ pod „Górnośląski“.

LOKAL nadający się na magazyn, fabrykę, piekarnię, z mieszkaniem 1-pokojowem i kuchnią lub bez, w dzielnicy VIII do wynajęcia. Zgłoszenia pod „Rzadka okazja“ do Adm. „N. Dziennika“.

POKÓJ przy inteligentnej rodzinie, z częściowem utrzymaniem wynajmę od 1-go maja intelig. pannie. Zgłoszenia pod „Pokój“ do Adm. „N. Dziennika“.

SZKŁO okienne poleca, oraz wykonuje roboty szklarskie, jak i oprawę obrazów: S. Finkelstein, ul. św. Krzyża 3.

DYWANY, ceraty, linoleum, chodniki, kapy na łóżka, firanki, płachty i płótna nieprzemakalne, artykuły gumowe, przybory podróżne i tapicerskie poleca najtaniej hurtownie i częściowo P. Müntz, Kraków, ul. Bożego Ciała 19. Filja: Rynek gl. 5 (róg Siennej). Dla P. T. Urzędów, hoteli i pensjonatów specjalny rabat.

ZDOLNEGO urzędnika branży techniczno-żelaznej poszukujemy. Zgłoszenia pod „Pilny“ do Adm. „N. Dziennika“.

POSZUKUJE SIĘ pomocnika handlowego wykwalifikowanego, obeznanego w branży farb: M. Reches, Karmelicka 10.

SALDAKONTYSTKA poszukiwana. **Zgłoszenia:** Inż. Schlesinger, Miodowa 11.

ZDOLNA ekspedjentkę poszukuje: Dom Szwajcarskich Haftów, Grodzka 14.

POSZUKUJE SIĘ osoby inteligentnej, w średnim wieku (Żydówki) jako towarzyszki dla starszej pani. Zgłoszenia: Orzeszkowej 9, u właścicielki domu.

POSZUKUJĘ zdolnego podróżującego dla branży naczyń kuchennych. Zgłoszenia pod „Prowizja“ do Adm. „N. Dziennika“.

BIEGŁEJ stenotypistki polsko-niemieckiej poszukujemy. Reflektujemy tylko na siłę pierwszorzędną. Zgłoszenia pod „Rutynowana“ do Adm. „N. Dz.“.

Redaktor naczelny: Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7.